Ἀριθ. 213 – Λεπτὰ εἴκοσι.

ΕΤΟΣ Ε'.

ΕΣΤΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ

Τόμος Ἕννατος | Συνδρομὴ ἐτησία: Ἐν Ἑλλάδι φρ. 10, ἐντῇ ἀλλοδαπῇ φρ. 20.—Αἱ συνδρομαὶ ἄρχονται ἀπὸ 1 Ἰανουαρίου ἑκάστου ἔτους καὶ εἶνε ἐτήσιαι.—Γραφεῖον τῆς Διευθύνσεως: Ὁδὸς Σταδίου, 6. | 27 Ἰανουαρίου 1880

ΣΦΡΑΓΙΣ ΤΟΥ
Πρ. Διοικητοῦ τῆς Δ. Σπάρτης.

[Ἐκ τῆς Συλλογῆς Παύλου Λάμπρου].

ΚΙΝΕΖΟΥ ΠΑΘΗΜΑΤΑ ΕΝ ΚΙΝΑι

Μυθιστορία Ἰουλίου Βέρν. Μετάφρ. Ἀγγέλου Βλάχου

Συνέχεια· ἴδε σελ. 37.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΕ'

Ἔκπληξις διὰ τὸν Κὶν-Φό, ἴσως δὲ καὶ διὰ τὸν ἀναγνώστην.

Οὐδὲν ἐκώλυε πλέον τοὺς γάμους τοῦ πλουσίου Κὶν-Φό, ἐκ Σὰγγ-Χάϊ, μετὰ τῆς ἐρασμίας Λὲ-Οὔ, ἐκ Πεκίνου. Εἶνε ἀληθὲς ὅτι μετὰ ἓξ ἔτι ἡμέρας ἔληγεν ἡ δεδομένη εἰς τὸν Βὰγγ προθεσμία πρὸς ἐκτέλεσιν τῆς ὑποσχέσεώς του· ἀλλ' ὁ ἀτυχὴς φιλόσοφος εἶχε βεβαίως ἀπολέσει τὴν ζωὴν κατὰ τὴν ἀνεξήγητον ἐκείνην φυγήν του, καὶ οὐδεὶς πλέον ἐξ αὐτοῦ ὑπῆρχε φόβος. Ἑπομένως ὁ γάμος ἠδύνατο νὰ τελεσθῇ, καὶ ἡμέρα πρὸς τοῦτο ὡρίσθη ἡ εἰκοστὴ πέμπτη Ἰουνίου, αὐτὴ ἐκείνη καθ' ἣν ὁ Κὶν-Φὸ εἶχεν ἀποφασίσει νὰ καταστρέψῃ τὸν βίον.

Τότε ἡ νεαρὰ γυνὴ ἔμαθε τὰ γενόμενα καὶ πάσας τοῦ μνηστῆρος αὐτῆς τὰς περιπετείας. Ἀκούσασα ὅμως τὸν θάνατον τοῦ φιλοσόφου δὲν ἠδυνήθη νὰ καταστείλῃ τὰ δάκρυά της, διότι καὶ τὸν ἐγνώριζε, καὶ τὸν ἠγάπα, καὶ εἰς αὐτὸν πρῶτον εἶχεν ἐκμυστηρευθῆ τὰ πρὸς τὸν Κὶν-Φὸ αἰσθήματά της.

— Ὁ πτωχὸς ὁ Βὰγγ! εἶπε. Πόσον τὸν ἤθελον εἰς τὸν γάμον μας!

— Ἀλήθεια! ὑπέλαβεν ὁ Κὶν-Φό, ὅστις ἐλυπεῖτο ἐπίσης τὸν ἀπὸ εἰκοσαετίας φίλον καὶ σύντροφον τῆς νεότητός του.—Καὶ ὅμως, προσέθηκε, θὰ μ'ἐφόνευε βεβαίως, ὡς εἶχεν ὁρκισθῆ.

— Ὄχι, ὄχι! εἶπεν ἡ Λὲ-Οὔ, σείουσα τὴν εὔμορφον κεφαλήν της, καὶ ἴσως ἔπεσε κ'ἐπνίγη εἰς τὸν Πέϊ-Χό, διὰ νὰ μὴ ἐκτελέσῃ τὴν φρικτὴν αὐτὴν ὑπόσχεσιν.

Ὁ δὲ Κραὶγ καὶ ὁ Φράϋ τί ἔμελλον τόρα ν' ἀπογείνωσιν;

Ἐντολὴν εἶχον νὰ ὑπερασπίσωσι τὰ συμφέροντα τῆς *Ἑκατοντούτιδος* μέχρι τῆς 30 Ἰουνίου, τουτέστιν ἐπὶ δέκα ἔτι ἡμέρας· ἀλλ' ὁ Κὶν-Φὸ οὐδεμίαν πλέον ἀληθῶς εἶχεν ἀνάγκην τῆς προστασίας των. Ἀπὸ τοῦ Βὰγγ οὐδεὶς ὑπῆρχε φόβος, διότι ὁ φιλόσοφος δὲν ὑπῆρχε πλέον· οὐδ' αὐτοχειρία τοῦ πελάτου των ἦτο πιθανή, διότι ὁ Κὶν-Φὸ ἐπεθύμει ἤδη νὰ ζήσῃ, νὰ ζήσῃ καλῶς καὶ ὅσον τὸ δυνατὸν περισσότερον χρόνον. Ἑπομένως ἡ ἀδιάκοπος τοῦ Φράϋ καὶ τοῦ Κραὶγ ἐπαγρύπνησις οὐδένα πλέον εἶχε λόγον.

Ὅπως δήποτε ὅμως ἦσαν χρηστοὶ ἄνθρωποι οἱ δύο ἐκεῖνοι ἰδιότροποι, ἡ δὲ ἀφοσίωσίς των, καίτοι ἀπετείνετο εἰς τὸν πελάτην τῆς *Ἑκατοντούτιδος*, ὑπῆρξε πάντοτε σπουδαία καὶ ἀδιάκοπος. Τοὺς παρεκάλεσε λοιπὸν ὁ Κὶν-Φὸ νὰ παρευρεθῶσιν εἰς τοὺς γάμους του, καὶ ἐδέχθησαν.

— Ἔπειτα, παρετήρησεν ἀστείως ὁ Φράϋ πρὸς τὸν Κραίγ, ὁ γάμος εἶνε ἐνίοτε καὶ αὐτοχειρία.

— Ἐνῷ φυλάττει κανεὶς τὴν ζωήν του, τὴν θυσιάζει! ἀπήντησεν ἐρασμίως μειδιῶν ὁ Κραίγ·

Ἀπὸ τῆς ἐπαύριον εὐθὺς ἡ Νὰν ἀντικατεστάθη ἐν τῷ οἴκῳ τῆς ὁδοῦ Χὰ-Κούα δι' ἁρμοδιωτέρου προσώπου. Θεία τις τῆς νεαρᾶς γυναικός, ἡ Κυρία Λονταλού, ἐγκατέστη παρ' αὐτῇ, ἵνα τῇ χρησιμεύσῃ ὡς μήτηρ μέχρι τῆς τελέσεως τοῦ γάμου. Ἡ Κ. Λονταλού, σύζυγος μανδαρίνου τετάρτου βαθμοῦ καὶ δευτέρας τάξεως, μὲ κομβίον κυανοῦν, πρώην αὐτοκρατορικοῦ ἀναγνώστου καὶ μέλους τῆς ἀκαδημίας τοῦ Χὰν-Λί, εἶχε πάντα τὰ φυσικὰ καὶ ἠθικὰ προτερήματα, ἅτινα ἦσαν ἀναγκαῖα πρὸς ἐκπλήρωσιν τοσοῦτον σπουδαίων καθηκόντων.

Ὁ Κὶν Φὸ ἐσκόπει νὰ καταλίπῃ τὸ Πεκῖνον μετὰ τοὺς γάμους του, διότι δὲν ἀνῆκεν εἰς τοὺς οὐρανίωνας ἐκείνους, οἵτινες ἀγαπῶσι τὴν γειτονίαν τῶν αὐλῶν, καὶ τότε μόνον ἤθελε κρίνει ἑαυτὸν εὐτυχῆ, ὅτε θὰ ἔβλεπε τὴν νεαράν του σύζυγον κατοικοῦσαν τὸ πλούσιον γιάμεν του ἐν Σὰγγ-Χάϊ.

Ἠναγκάσθη ἑπομένως ὁ Κὶν-Φὸ νὰ ἐκλέξῃ

προσωρινὸν οἴκημα, καὶ εὗρεν ὅ,τι ἐχρειάζετο εἰς τὸ Τιὲν-Φοὺ-Τάγγ, ἤτοι «Ναὸν τῆς οὐρανίου εὐδαιμονίας», κάλλιστον ξενοδοχεῖον καὶ ἑστιατόριον, κείμενον παρὰ τὴν λεωφόρον Τιὲν-Μέν, μεταξὺ τῆς κινεζικῆς καὶ ταρταρικῆς πόλεως. Ἐκεῖ κατῴκησαν καὶ οἱ Φραΰ-Κραΐγ, οἵτινες εἶχον συνειθίσει πλέον νὰ μὴ ἀπομακρύνωνται τοῦ πελάτου των. Ὁ δὲ Σοὺν ἀνέλαβε τὴν ὑπηρεσίαν του, γογγύζων μὲν πάντοτε, ἀλλὰ καὶ προσέχων συγχρόνως νὰ μὴ ἔχῃ φωνογράφον γείτονα· διότι τὸ πάθημα τῆς Νὰν τοῦ εἶχε γείνει μάθημα.

Ὁ Κὶν-Φὸ ἐπανεῦρεν εὐχαρίστως ἐν Πεκίνῳ δύο τῶν ἐκ Καντῶνος φίλων του, τὸν ἔμπορον Τὶν-Πάγγ καὶ τὸν λόγιον Χουάλ. Ἐγνώριζε δὲ καὶ τινας τῶν ὑπαλλήλων καὶ μεγαλεμπόρων τῆς πρωτευούσης, οἵτινες ἔσπευσαν πάντες νὰ τὸν βοηθήσωσι κατὰ τὴν σπουδαίαν ἐκείνην περίστασιν τοῦ βίου του.

Ἦτο νῦν ἀληθῶς εὐτυχὴς ὁ ἄλλοτε ἀδιάφορος, ὁ ἀπαθὴς μαθητὴς τοῦ φιλοσόφου Βάγγ. Δύο μηνῶν μέριμναι, φροντίδες καὶ ἀνησυχίαι, καὶ πᾶσα ἐκείνη ἡ ταραχώδης τῆς ὑπάρξεώς του περίοδος, εἶχον ἀρκέσει νὰ διδάξωσιν αὐτὸν τί εἶνε, τί πρέπει νὰ ἦνε, καὶ τί δύναται νὰ ἦνε ἡ εὐτυχία τοῦ κόσμου τούτου. Ἀληθῶς! ὁ σοφὸς φιλόσοφος εἶχε δίκαιον! Διατί νὰ μὴ ἦνε παρών, ὅπως ἤδη ἐκ νέου κυρουμένην τὴν ὀρθότητα τῶν ἀρχῶν του!

Ὁ Κὶν-Φὸ διῆγε παρὰ τῇ νεαρᾷ γυναικὶ ὅσον χρόνον ἄφινον εἰς αὐτὸν ἐλεύθερον αἱ προπαρασκευαὶ τῆς τελετῆς. Ἡ δὲ Λὲ-Οὺ ἦτο εὐδαίμων, ἀφοῦ ὁ φίλος της ἦτο πλησίον της. Πρὸς τί οὗτος ἐφορολόγει τὰ πλουσιώτατα τῆς πρωτευούσης ἐμπορικὰ καταστήματα, ἵνα δωροφορῇ εἰς αὐτὴν ὅ,τι μεγαλοπρεπὲς καὶ βαρύτιμον, ἀφοῦ ἐκείνη αὐτὸν μόνον ἐσκέπτετο, καὶ ἀνεπόλει τὰ σοφὰ ταῦτα ἀξιώματα τῆς διασήμου Πὰν-Χοέϊ-Πάν:

«Ἂν ἡ γυνὴ ἔχῃ σύζυγον κατὰ τὴν καρδίαν της, τὸν ἔχει δι' ὅλης της τῆς ζωῆς.

»Ἡ γυνὴ ὀφείλει σεβασμὸν ἀπεριόριστον πρὸς ἐκεῖνον, οὗτινος φέρει τὸ ὄνομα, καὶ ἀδιάκοπον εἰς ἑαυτὴν προσοχήν.

»Ἡ γυνὴ πρέπει νὰ ἦνε ἐν τῷ οἴκῳ σκιὰ μόνον καὶ ἁπλῆ ἠχώ.

»Ὁ σύζυγος εἶνε ὁ οὐρανὸς τῆς συζύγου!»

Ἐν τούτοις αἱ παρασκευαὶ τῆς τελετῆς τοῦ γάμου, ἣν ὁ Κὶν-Φὸ ἐπεθύμει λαμπράν, προεχώρουν.

Τὰ τριάκοντα ζεύγη κεντητῶν σανδάλων, ἅτινα εἰσὶν ἀπαραίτητα εἰς πᾶσαν κινεζικὴν προῖκα, ἦσαν ἤδη παρατεταγμένα ἐν τῷ οἴκῳ τῆς ὁδοῦ Χὰ-Κούα, καὶ πάντες οἱ δυνατοὶ κόσμοι καὶ πολύτιμοι λίθοι, πάντα τὰ σακχαρικὰ καὶ τὰ σακχαρόπηκτα συνεσωρεύοντο ἐν τῷ δωματίῳ τῆς Λὲ-Οὺ.

Ἐν τῷ παραδόξῳ ἐκείνῳ μέσῳ Κράτει, ὁσάκις νεᾶνίς της νυμφεύεται, οὐδεμίαν φέρει προῖκα εἰς τὸν σύζυγόν της. Ἀγοράζεται ἀληθῶς παρὰ τῶν γονέων τοῦ συζύγου ἢ τοῦ συζύγου αὐτοῦ, καὶ τότε μόνον δύναται, ἐν ἐλλείψει ἀρρένων ἀδελφῶν, νὰ κληρονομήσῃ μερίδα τινὰ τῆς πατρικῆς κληρονομίας, ὁσάκις ῥητῶς δηλώσῃ τοῦτο ὁ πατὴρ αὐτῆς. Τοὺς ὅρους τούτους κανονίζουσι συνήθως μεσάζοντες, ὀνομαζόμενοι *μέϊ-ζίν*, καὶ τότε μόνον ἀποφασίζεται ὁ γάμος, ὅταν πάντα κανονισθῶσι.

Ἡ νέα μνηστὴ εἰσάγεται τότε εἰς τοὺς γονεῖς τοῦ συζύγου· ἀλλ' οὗτος δὲν τὴν βλέπει. Θὰ τὴν ἴδῃ μόνον, ὅταν αὕτη ἀφιχθῇ ἐντὸς κλειστοῦ φορείου εἰς τὴν συζυγικὴν οἰκίαν. Τότε παραδίδεται εἰς τὸν σύζυγον ἡ κλεὶς τοῦ φορείου· ἀνοίγει οὗτος τὴν θύραν, καὶ ἂν μὲν τῷ ἀρέσκῃ ἡ μνηστή, τείνει πρὸς αὐτὴν τὴν χεῖρα, ἄλλως ἐπανακλείει ἀποτόμως τὴν θύραν καὶ οἱ ἀῤῥαβῶνες διαλύονται, καταλειπομένων τῶν προγαμιαίων δώρων εἰς τοὺς γονεῖς τῆς κόρης.

Οὐδὲν ὅμως τοιοῦτον ἔμελλε νὰ συμβῇ κατὰ τοὺς γάμους τοῦ Κὶν-Φό, διότι οὗτος ἐγνώριζε τὴν νεαρὰν γυναῖκα καὶ παρ' οὐδενὸς ἔμελλε νὰ τὴν ἀγοράσῃ.

Τέλος ἔφθασεν ἡ 25 Ἰουνίου, καὶ πάντα ἦσαν ἕτοιμα.

Ἀπὸ τριῶν ἤδη ἡμερῶν ὁ οἶκος τῆς Λὲ-Οὺ ἦτο, κατὰ τὰ εἰθισμένα, κατάφωτος ἐσωτερικῶς, καὶ ἐπὶ τρεῖς νύκτας ἡ Κ. Λονταλού, ἐκπροσωποῦσα τὴν οἰκογένειαν τῆς μελλονύμφου, ἔμενε κατὰ καθῆκον ἄγρυπνος, ἵνα τοιουτοτρόπως ἐκοῦσα ἄκουσα, φανῇ κατηφὴς καὶ καταβεβλημένη καθ' ἣν ὥραν ἡ μνηστὴ ἔμελλε νὰ καταλίπῃ τὴν πατρικὴν οἰκίαν. Ἂν ὁ Κὶν-Φὸ εἶχε τοὺς γονεῖς του, καὶ αὐτοῦ ἐπίσης ὁ οἶκος ἤθελεν εἶσθαι κατάφωτος εἰς ἔνδειγμα πένθους, «διότι ὁ γάμος τοῦ υἱοῦ ὑποτίθεται ὅτι πρέπει νὰ θεωρηθῇ ὡς εἰκὼν τοῦ θανάτου τοῦ πατρός, ὃν διαδέχεται οὕτω ὁ υἱός», κατὰ τὸ ῥῆμα τοῦ Χάο-Κιέου-Τσουέν.

Ἀλλ' ἀντὶ τούτων τῶν ἐθίμων ἐφηρμόζοντο ἄλλα εἰς τοὺς ἡμετέρους μελλονύμφους.

Οὕτως, ἐν παραδείγματι, οὐδεμία τῶν ἀστρολογικῶν διατυπώσεων παρημελήθη. Ἡ κατὰ πάντας τοὺς κανόνας γενομένη ὡροσκοπία κατέδειξεν ἐντελῆ καὶ πλήρη συμφωνίαν εἱμαρμένης καὶ χαρακτῆρος μεταξὺ μνηστῆρος καὶ μνηστῆς. Ἡ ἐποχὴ τοῦ ἔτους καὶ τῆς σελήνης ἡ φάσις παρίσταντο εὐνοϊκαί. Οὐδέποτε δὲ γάμος εὐοιωνότερος εἶχε τελεσθῆ.

Τὴν ὀγδόην ὥραν τῆς ἑσπέρας ἔμελλε νὰ γείνῃ ἡ τῆς μελλονύμφου ὑποδοχὴ εἰς τὸ ξενοδοχεῖον τῆς *Οὐρανίου Εὐδαιμονίας*, ἤτοι ἡ ἐν μεγάλῃ πομπῇ νυμφαγωγία αὐτῆς εἰς τὸν συζυγικὸν οἶκον. Ἐν Κίνᾳ οὐδεμία εἶνε ἀναγκαία ἐμφάνισις ἐνώπιον δημάρχου, ἱερέως, βόνζου ἢ λάμα.

Τὴν ἑβδόμην ὥραν ὁ Κὶν-Φό, συνοδευόμενος πάντοτε ὑπὸ τοῦ Κραΐγ καὶ τοῦ Φραΰ, οἵτινες ἠκτινοβόλουν ὡς μάρτυρες γάμου εὐρωπαϊκοῦ, ὑπεδέχετο τοὺς φίλους του ἐπὶ τῆς φλιᾶς τοῦ καταλύματός του.

Ὁποία φιλοφρονήσεων ἀνταλλαγή! Τὰ ἔγκριτα ἐκεῖνα πρόσωπα εἶχον προσκληθῆ διὰ τῆς συντόμου ταύτης καὶ ἐπὶ ἐρυθρῶν χαρτίων μικροσκοπικῶς γεγραμμένης φράσεως: «Ὁ Κὶν-Φό, ἐκ Σὰγγ-Χάϊ, προσαγορεύει ταπεινῶς τὸν Κύριον . . . καὶ τὸν παρακαλεῖ ἔτι ταπεινότερον νὰ παρευρεθῇ εἰς τὴν πενιχρὰν τελετήν...κτλ.»

Πάντες εἶχον συνέλθει, ὅπως τιμήσωσι τοὺς μελλονύμφους καὶ μετάσχωσι τοῦ πολυτελοῦς συμποσίου, ὅπερ παρεσκευάζετο διὰ τοὺς ἄνδρας, ἐνῷ αἱ γυναῖκες ἔμελλον νὰ παρακαθίσωσιν εἰς ἰδίαν τράπεζαν.

Ἅμα προσελθόντας ὡδήγησεν αὐτοὺς ὁ Κὶν-Φὸ εἰς τὴν αἴθουσαν τῆς ὑποδοχῆς, καὶ τοὺς παρεκάλεσε δὶς νὰ παρέλθωσιν ἐνώπιόν του, πρὸ ἑκάστης θύρας, ἣν ἤνοιγον ὑπηρέται ἐν μεγάλῃ οἰκοστολῇ. Προσεφώνει δ' αὐτοὺς διὰ τοῦ *εὐγενοῦς* των ὀνόματος, καὶ ἠρώτα περὶ τῆς *εὐγενοῦς* των ὑγείας καὶ τῶν *εὐγενῶν* των οἰκογενειῶν.

Ὁ Κραΐγ καὶ ὁ Φραΰ ἐθαύμαζον τὴν κινεζικὴν αὐτὴν φιλοφροσύνην, προσεῖχον δὲ πάντοτε τὸ βλέμμα εἰς τὸν ἄψογον περὶ τὴν ἐθιμοτυπίαν πελάτην των.

Μία καὶ ἡ αὐτὴ ἰδέα ἐπῆλθε συγχρόνως εἰς ἀμφοτέρων τὴν διάνοιαν. Ἂν, τοῦ ἀδυνάτου γινομένου δυνατοῦ, ἔζη ἔτι ὁ Βάγγ, μὴ πνιγεὶς εἰς τὸ ῥεῦμα τοῦ Πεϊ-Χό, κ' ἐνεφανίζετο αἴφνης μεταξὺ τῶν προσκεκλημένων; Ἡ εἰκοστὴ τετάρτη ὥρα τῆς εἰκοστῆς πέμπτης Ἰουνίου— ὥρα ἐσχάτη τῆς προθεσμίας, δὲν εἶχεν ἔτι σημάνει. Ἡ χεὶρ τοῦ Τάϊ-Πίγγ ἦτο ἔνοπλος ἔτι, καὶ τὴν τελευταίαν ἴσως στιγμήν . . .

Ὄχι! τὸ πρᾶγμα ἦτο ἀπίθανον! Ἀλλ' ὅπως δήποτε ἦτο δυνατόν. Ὅθεν ὁ Κραΐγ καὶ ὁ Φραΰ, ἐσκεμμένοι πάντοτε καὶ φρόνιμοι, παρετήρουν προσεκτικῶς τὸν συῤῥέοντα κόσμον· ἀλλ' οὐδεμίαν ἐν τούτοις ἀνεκάλυψαν ὕποπτον φυσιογνωμίαν.

Κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον ἡ μελλόνυμφος κατέλειπε τὴν ἐν Χὰ-Κούα οἰκίαν της καὶ ἐπέβαινε φορείου κλειστοῦ.

Ὁ Κὶν-Φὸ δὲν εἶχε θελήσει νὰ ἐνδυθῇ τὴν στολὴν τοῦ μανδαρίνου, ὡς δικαιοῦται πᾶς μελλόνυμφος—πρὸς τιμὴν τοῦ θεσμοῦ τοῦ γάμου, ὃν μεγάλως ἐσέβοντο οἱ παλαιοὶ νομοθέται· ἀλλ' ἡ Λὲ-Οὺ εἶχε συμμορφωθῆ πρὸς τὰ παρὰ τῇ ἀνωτέρᾳ κοινωνίᾳ νενομισμένα, καὶ ἀπήστραπτεν ὑπὸ τὴν ἐρυθρὰν της ἐσθῆτα, κατεσκευασμένην ἐκ θαυμασίου κεντητοῦ μεταξίνου ὑράσματος. Τὸ πρόσωπόν της ἐκρύπτετο οὕτως εἰπεῖν ὑπὸ πέπλον ἀληθινῶν μαργαριτῶν, οἵτινες ἐφαίνοντο σταλάζοντες ἀπὸ τοῦ πλουσίου διαδήματος, οὗτινος ἡ χρυσῆ στεφάνη περιέβαλλε τὸ μέτωπόν της. Λίθοι πολύτιμοι καὶ χαριέστατα τεχνητὰ ἄνθη ἐνεπλέκοντο εἰς τὴν κόμην της, καὶ τοὺς μακροὺς μελανούς της πλοκάμους. Ὁ Κὶν-Φὸ βεβαίως θὰ τὴν εὕρισκε πολὺ ὡραιοτέραν, ὅτε θὰ ἐξήρχετο τοῦ φορείου, ὅπερ ἔμελλεν ἐντὸς ὀλίγου ν' ἀνοίξῃ ἡ χείρ του.

Ἡ συνοδεία ἐκίνησε, καὶ κάμψασα τὴν γωνίαν τῆς τριόδου εἰσῆλθεν εἰς τὴν Μεγάλην Λεωφόρον, ὅπως τραπῇ τὴν ἀγυιὰν τοῦ Τιὲν-Μέν. Φίλαι καὶ σύντροφοι τῆς Λὲ-Οὺ παρηκολούθουν τὸ φορεῖον, φέρουσαι ἐν πομπῇ τὴν προῖκα τῆς νύμφης, εἰκοσάς δὲ γυναικῶν προεπορεύετο, παταγοῦσα μεγαλοφώνως διὰ χαλκίνων ὀργάνων, καὶ πλῆθος πυκνὸν δᾳδοφόρων καὶ φανοφόρων περιεστοίχιζον τὸ φορεῖον, ὅπου ἔμενεν ἡ μελλόνυμφος ἀπρόσιτος εἰς τοῦ πλήθους τὰ βλέμματα, καὶ προσδοκῶσα τὸ πρῶτον τοῦ συζύγου της βλέμμα.

Οὕτως ἐν μέσῳ τύρβης πολλῆς καὶ πλήθους μεγάλου ἔφθασεν ἡ συνοδεία περὶ τὴν ὀγδόην ὥραν τῆς ἑσπέρας εἰς τὸ ξενοδοχεῖον τῆς «Οὐρανίου εὐδαιμονίας».

Ὁ Κὶν-Φό, ἱστάμενος πρὸ τῆς πλουσίως διακεκοσμημένης πύλης, ἀνέμενε τὴν ἔλευσιν τοῦ φορείου, ὅπως ἀνοίξῃ τὴν θύραν του. Τούτου γενομένου, ἤθελε βοηθήσει τὴν μνηστήν του νὰ καταβῇ καὶ ὁδηγήσει αὐτὴν εἰς θάλαμον εἰδικόν, ὅπου ἀμφότεροι θὰ προσεκύνουν τετράκις τὸν οὐρανόν. Μετὰ ταῦτα θὰ μετέβαινον ἀμφότεροι εἰς τὸ γαμήλιον συμπόσιον, ὅπου ἡ μὲν μνηστὴ ἔμελλε νὰ κλίνῃ τετράκις τὸ γόνυ πρὸ τοῦ νυμφίου, οὗτος δὲ δὶς ἐνώπιον ἐκείνης. Χύνοντες δὲ τότε σταγόνας τινὰς οἴνου, δίκην σπονδῆς, καὶ προσφέροντες σιτία τινὰ εἰς τὰ μεσάζοντα πνεύματα, ἤθελον κενώσει ἀμφότεροι κατὰ τὸ ἥμισυ δύο πλήρεις κρατῆρας, προσφερομένους αὐτοῖς, καὶ ἀναμιγνύοντες τὰ ὑπόλοιπα, ἤθελον πίει ἐκ τοῦ μίγματος ὁ εἷς κατόπιν τοῦ ἄλλου. Οὕτως ἤθελε συντελεσθῆ ἡ ἕνωσις αὐτῶν.

Τὸ φορεῖον ἀφίκετο τέλος· ὁ Κὶν-Φὸ προυχώρησε, καὶ τελετάρχης τεταγμένος ἐνεχείρισεν αὐτῷ τὸ κλειδίον, ὅπερ λαβὼν ἐκεῖνος ἤνοιξε τὴν θύραν καὶ ἔτεινε τὴν χεῖρα εἰς τὴν ὡραίαν καὶ συγκεκινημένην Λὲ-Οὺ. Ἡ μελλόνυμφος κατέβη τότε, καὶ διῆλθε διὰ τοῦ ὁμίλου τῶν προσκεκλημένων, οἵτινες προσέκλιναν εὐλαβῶς, ὑψοῦντες τὴν χεῖρα μέχρι τοῦ στήθους των.

Καθ' ἣν στιγμὴν ἡ νεαρὰ γυνὴ ἔμελλε νὰ ὑπερβῇ τὸν οὐδὸν τῆς θύρας τοῦ μεγάρου, σύνθημα ὡρισμένον ἐδόθη καὶ μεγάλοι χάρτινοι φανοφόροι ἀετοὶ ἀνυψώθησαν εἰς τὸν αἰθέρα, κυματίζοντες εἰς τῆς αὔρας τὴν πνοὴν τὰς πολυχρώμους εἰκόνας δρακόντων, φοινίκων καὶ ἄλλων γαμικῶν ἐμβλημάτων, δι' ὧν ἦσαν κατάγραφοι. Μηχανικαὶ περιστεραί, φέρουσαι προσηρτημένην

εἰς τὴν οὐράν των μικρὰν ἠχηρὰν συσκευήν, ἀνέπτησαν πληροῦσαι τὸν ἀέρα γλυκείας ἁρμονίας. Πύραυλοι δὲ μυριόχρωμοι ἀνερρίφθησαν συρίζοντες καὶ βρέχοντες χρυσῆν φωτεινὴν βροχὴν ἐπὶ τὰ πλήθη.

Αἴφνης ἦχος μακρυνὸς ἠκούσθη ἐπὶ τῆς ἀγυιᾶς Τιὲν-Μέν. Ἦσαν κραυγαί, πρὸς ἃς ἀνεμίγνυτο εὐδιάκριτος σάλπιγγος ἦχος, διακοπτόμενος καὶ πάλιν ἀκουόμενος.

Ὁ θόρυβος ἐκεῖνος προσήγγιζεν ὁλονὲν καὶ ἔφθασε τέλος εἰς τὴν ὁδόν, ὅπου ἵστατο ἡ συνοδεία.

Ὁ Κὶν-Φὸ ἤκουεν, οἱ δὲ φίλοι του, ἀναποφάσιστοι, περιέμενον νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὸ μέγαρον ἡ νεαρὰ γυνή.

Ἀλλὰ συγχρόνως σχεδὸν ἡ ὁδὸς ἐπληρώθη παραδόξου ταραχῆς, οἱ δὲ ἦχοι τῆς σάλπιγγος ἐδιπλασιάσθησαν προσεγγίζοντες.

— Τί τρέχει λοιπόν; ἠρώτησεν ὁ Κὶν Φό.

Ἡ μορφὴ τῆς Δὲ-Οὺ ἠλλοιώθη, καὶ κρύφιόν τι προαίσθημα ἐτάχυνε τοὺς παλμοὺς τῆς καρδίας της.

Αἴφνης τὸ πλῆθος εἰσώρμησεν εἰς τὴν ὁδόν, περιεκύκλου δὲ αὐτοκρατορικόν τινα κήρυκα, ὃν συνώδευον κλητῆρες ἀστυνομικοί.

Ὁ κῆρυξ οὗτος, ἐν μέσῳ τῆς γενικῆς σιωπῆς, ἐφώνησε ταύτας μόνας τὰς λέξεις, εἰς ἃς ἀπήντησεν ὑπόκωφος ψιθυρισμός:

«Θάνατος τῆς χήρας αὐτοκρατείρας!
Ἀπαγόρευσις! Ἀπαγόρευσις!»

Ὁ Κὶν-Φὸ ἐνόησεν, ὁποῖος κτύπος κατεφέρετο κατὰ τῆς κεφαλῆς του, καὶ δὲν ἠδυνήθη νὰ καταστείλῃ κίνημα ὀργῆς.

Πένθος αὐτοκρατορικὸν ἐθεσπίζετο ἐπὶ τῷ θανάτῳ τῆς χήρας τοῦ τελευταίου αὐτοκράτορος. Ἀπηγορεύετο δὲ οὕτω εἰς πάντας, ἐντὸς προθεσμίας ἣν ἔμελλε κατόπιν νὰ ὁρίσῃ ὁ νόμος, τὸ ξύρισμα τῆς κεφαλῆς, αἱ δημόσιαι ἑορταὶ καὶ αἱ θεατρικαὶ παραστάσεις, ἡ διανομὴ τῆς δικαιοσύνης καὶ ἡ τέλεσις τῶν γάμων.

Ἡ Δὲ-Οὺ, τεθλιμμένη μὲν ἀλλὰ γενναία, ἀπεδέχθη καρτερικῶς τὴν ὀργὴν τῆς τύχης, ἵνα μὴ αὐξήσῃ τὴν λύπην τοῦ μνηστῆρός της, καὶ δράττουσα τὴν χεῖρά του, εἶπε διὰ φωνῆς ἀταράχου μὲν ἀλλὰ συγκεκινημένης:

— Ἂς περιμείνωμεν!

Τὸ φορεῖον ἀνεχώρησε μετὰ τῆς νεαρᾶς γυναικός, βαῖνον πρὸς τὸν οἶκόν της, αἱ ἑορταὶ ἀνεστάλησαν, αἱ τράπεζαι ἀπεκομίσθησαν, οἱ μουσικοὶ ἀπεπέμφθησαν, καὶ οἱ φίλοι τοῦ ἀπηλπισμένου Κὶν-Φὸ διελύθησαν, ἀφοῦ τῷ ἐξέφρασαν πρῶτον τὰ συλλυπητήριά των.

Παράβασιν τοῦ αὐτοκρατορικοῦ διατάγματος οὐδὲ νὰ συλλογισθῇ τις ἦτο δυνατόν!

Ἡ κακὴ μοῖρα κατεδίωκε προδήλως τὸν Κὶν-Φό, καὶ νέα παρίστατο εὐκαιρία νὰ ἐφαρμόσῃ οὗτος τὰ φιλοσοφικὰ μαθήματα τοῦ παλαιοῦ του διδασκάλου!

Ὁ Κὶν-Φὸ εἶχε μείνει μόνος μετὰ τοῦ Κραὶγ καὶ τοῦ Φραὺ ἐν τῇ ἐρήμῳ αἰθούσῃ τοῦ ξενοδοχείου τῆς «Οὐρανίου Εὐδαιμονίας», οὗτινος τὸ ὄνοματῷ ἐφαίνετο ἤδη πικρὸς σαρκασμός. Ἡ διάρκεια τῆς ἀπαγορεύσεως ἠδύνατο νὰ παραταθῇ κατὰ τὴν ὄρεξιν τοῦ Υἱοῦ τοῦ Οὐρανοῦ! Αὐτὸς δὲ εἶχεν ἐλπίσει νὰ ἐπιστρέψῃ ἀμέσως εἰς Σὰγγ-Χάϊ, νὰ ἐγκαταστήσῃ τὴν νεαρὰν αὐτοῦ γυναῖκα εἰς τὸ πλούσιον γιάμεν του, καὶ ν' ἀρχίσῃ νέαν ζωήν!..

Μετὰ μίαν ὥραν ὑπηρέτης τις εἰσελθὼν τῷ ἐνεχείρισεν ἐπιστολήν, ἣν πρὸ μικροῦ εἶχε κομίσει ἀγγελιαφόρος.

Ὁ Κὶν-Φό, μόλις ἀναγνωρίσας τὴν γραφήν, ἔβαλε κραυγήν.

Ἡ ἐπιστολὴ ἦτο τοῦ Βάγγ, καὶ περιεῖχε τὰ ἑξῆς:

«Φίλε, δὲν ἀπέθανα, ἀλλ' ὅταν θὰ λάβῃς τὴν ἐπιστολήν αὐτὴν θὰ ἦμαι νεκρός.

Ἀποθνήσκω, διότι δὲν ἔχω τὴν γενναιότητα νὰ τηρήσω τὴν ὑπόσχεσίν μου· ἀλλ' ἔσο ἥσυχος· ἐφρόντισα περὶ πάντων.

Ὁ Λάο-Σέν, ἀρχηγὸς τῶν Τάϊ-Πὶγγ καὶ παλαιός μου συστρατιώτης, ἔχει τὴν ἐπιστολήν σου, θὰ ἔχῃ δὲ βεβαίως ἀσφαλεστέραν τὴν χεῖρα καὶ τὴν καρδίαν, ὅπως ἐκτελέσῃ τὸ φρικτὸν ἔργον, τὸ ὁποῖον μὲ εἶχες ἐπιφορτίσει. Εἰς αὐτὸν λοιπὸν θὰ πληρωθῇ καὶ τὸ κεφάλαιον, τὸ ὁποῖον μ' εἶχες ἀσφαλίσει διὰ τοῦ θανάτου σου, καὶ τὸ ὁποῖον τοῦ ἐκληροδότησα, ἵνα τὸ λάβῃ μετὰ θάνατόν σου.

Χαῖρε! ἀποθνήσκω πρὸ σοῦ καὶ σὲ ἀναμένω, φίλε μου! Χαῖρε!

ΒΑΓΓ.»

[Ἕπεται συνέχεια]

Ἡ ἑπομένη περισπούδαστος διατριβὴ ἐσταχυολογήθη ἐκ τῆς χειρογράφου ἐκθέσεως, τῶν ἐν ἔτει 1879 ἔργων τῆς ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρίας, τοῦ σοφοῦ γραμματέως αὐτῆς κ. Στεφάνου Α. Κουμανούδη, ἥν, τῇ αἰτήσει ἡμῶν, εὐμενῶς ἐκοινοποίησεν ἡμῖν πρὸς χρῆσιν τῆς Ἑστίας. Ἡ ἔκθεσις αὕτη ἀνεγνώσθη ἐν τῇ συνελεύσει τῶν μελῶν τῆς ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρίας τῆς 12 Ἰανουαρίου 1880, εὐχόμεθα δὲ ὅπως ταχέως ἴδῃ τὸ φῶς τῆς δημοσιότητος. Σ. τ. Δ.

Περὶ τῶν ἀρχαιολογικῶν ἔργων τῆς ἐν Ἀθήναις

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ

ἐν ἔτει 1879

Ἔργα τῆς Ἑταιρίας ἀρχαιολογικὰ τοῦ ἔτους 1879, περὶ ὧν νὰ ἀφηγηθῶμεν, ἔχομεν τὰ ἑξῆς. Πρῶτον *ἀνασκαφὰς* ἐν Ἀθήναις. Ἡ πρώτη τούτων ἡ πρὸς νότον τῆς σκηνῆς τοῦ Διονυσιακοῦ θεάτρου, ἥτις διήρκεσε δύο μόνον μῆνας ἀπὸ τῶν ἀρχῶν Ἰανουαρίου μέχρι 3 Μαρτίου, ἦτο κυρίως εἰπεῖν μικρὸν ἀπομεινάριον τοῦ μεγάλου ἔργου, ὅπερ ἀπὸ τριῶν ἐτῶν ἐκτελούμενον ὑπὸ τὸ νότιον τεῖχος τῆς ἀκροπόλεως ἀπέβη τόσον καρπιμον τῇ ἀρχαιολογικῇ ἐπιστήμῃ. Ἀλλ' ἐνταῦθα ἤδη πρότερον εἶχον τελεσθῇ αἱ κυριώτεραι διὰ τῆς σκαπάνης ἐργασίαι καὶ μόνον ἀναζητήσεις τινὲς εἰς μέρη ὄχι ἱκανῶς ἐρευνηθέντα ὑπελείποντο, αἱ ὁποῖαι καὶ ἐγένοντο, χωρὶς ὅμως νὰ δείξωσι ἄξιόν τι λόγου πόρισμα πλὴν μιᾶς σειρᾶς κατωρύχων λίθων, ἀποτελούντων παχύν τινα τοῖχον φερόμενον ἀπὸ ἀνατολῶν πρὸς δυσμὰς ἐπὶ μέτρα 12. Ἐνταῦθα εὑρέθησαν 61 κομμάτια ἀρχαῖα μικρᾶς σημασίας, πλὴν ἑνὸς ψηφίσματος καὶ ἑνὸς εἰδωλίου.

Ἡ δὲ δευτέρα τῶν ἀνασκαφῶν, ἡ πλειότερον διαρκέσασα, ἤρξατο τῇ 12 Μαρτίου πρὸς ἀνατολὰς τῆς παρὰ τὸ ἐκκλησίδιον τῆς ἁγ. Τριάδος ἀρχαίας νεκροπόλεως καὶ παρὰ τὴν παλαιὰν Πειραϊκὴν ὁδόν, καταντικρὺ τοῦ πύργου τοῦ σιδηροδρόμου, ἐπὶ ἀγρῶν ἰδιωτικῶν προηγορασμένων παρὰ τῆς Κυβερνήσεως. Ἀφοῦ ἤρξαντο αἱ σκαφαί, ἐπροχώρουν ἐπί τινα χρόνον ἐπιεικῶς ἄκαρποι· τὸ ἐπισωρευθὲν ἐκ τῶν χρόνων χῶμα ἦτο πολύ, περὶ τὰ δέκα ἐνιαχοῦ μέτρα ὑψούμενον, ὅπερ ἔδει ν' ἀποκομισθῇ, ἕως οὗ φανῇ ἡ ἀρχαία ἐπιφάνεια τῆς γῆς ἢ τὸ φυσικὸν ἔδαφος. Ἦτο δὲ πανταχοῦ σχεδὸν τὸ ἀνασκαπτόμενον χῶμα ἀμμῶδες καὶ πλῆρες τεμαχίων κοινῶν τῆς κεραμευτικῆς προϊόντων, ἐμφαινόντων ὡς τὸ πολὺ τὴν τῶν Ῥωμαϊκῶν χρόνων τέχνην, τάφοι δὲ ὀλίγιστοι ἐφάνησαν καὶ μᾶλλον πρὸς τὸ νοτιοδυτικὸν μέρος τῆς ὅλης ἀνασκαφικῆς περιφερείας, τὸ καὶ φυσικῶς ὑψηλότερον, δηλ. τὸ πλησιέστερον τῇ παλαιᾷ Πειραϊκῇ ὁδῷ. Ἀλλὰ καὶ ἐκεῖ οὐδὲν ὄρθιον μνῆμα εὑρέθη. Τὰ δὲ ἐν τοῖς τάφοις εὑρεθέντα κτερίσματα ἦσαν πολὺ εὐτελῆ. Κατὰ τὸ δυτικοβόρειον ὅμως μέρος, ἔνθα ἐγένετο ἡ σκαφὴ διὰ τὰ θεμέλια τοῦ παρὰ τὴν νέαν καὶ πλατεῖαν ὁδὸν Πειραιῶς τοίχου, δι' οὗ περιεβάλομεν τὴν νεκρόπολιν, ὡς νῦν ὁρᾶται, ἐκεῖ καὶ τάφοι πλειότεροι καὶ παλαιοτέρων χρόνων ἐφάνησαν, ἔχοντες ἀξιολογώτερα ὁπωσοῦν κτερίσματα, καὶ δὴ πρὸ πάντων ληκύθους πηλίνας μὲ γραφάς, ἐπίχρυσά τινα σκευάρια πήλινα, κάπου καὶ φύλλα χρυσᾶ. Ἦσαν δὲ οἱ τάφοι οὗτοι ἢ ἐκ τῶν λεγομένων κεκαυμένων ἢ κεραμοσκεπεῖς, οἱ δὲ ἐντὸς νεκροί, ἐφ' ὅσον ἐσώζοντο, ἐστραμμένοι πρὸς πάντα ἀδιαφόρως τὰ σημεῖα τοῦ ὁρίζοντος. Σποράδην δ' ἐν τοῖς χώμασιν εὑρίσκοντο κατὰ τοῦτο μάλιστα τὸ μέρος καὶ διάφορα ἀρχαῖα τεμάχια ἄξια προσοχῆς, οἷον γεῖσά τινα καὶ ὑδροῤῥόαι κεράμεαι μετὰ ποικιλόχρου κόσμου ἀνθεμίων καὶ μαιάνδρων καὶ εἴ τι τοιοῦτο.

Οὕτως ἐχώρουν τὰ τῆς σκαφῆς, ὅτε περὶ τὰ τέλη Μαΐου ἤρχισε φαινόμενον, νοτιανατολικῶς τῶν προειρημένων δύο δημοσίων μνημάτων τὸ ὑψηλότατον μέρος τοῦ ἐξωτέρου ἀρχαίου τείχους τῆς πόλεως, ἔμελλον δὲ μεθ' ἡμέρας καὶ μῆνας νὰ φανῶσιν ἀριδηλότεραι αἱ γραμμαὶ αὐτοῦ τε καὶ αἱ ἔτι ὑψηλότεραι τοῦ ἄλλου τοῦ ἐσωτέρου καὶ παραλλήλου, καὶ οὕτω νὰ ἀναγνωρισθῇ, ὅτι ἦσαν ταῦτα συνέχεια τῶν πρό τινων ἐτῶν φανέντων βορειότερον καὶ μάλιστα πολὺ κάλλιον διασωζομένη. Ἡ ἀνακάλυψις αὕτη ἀντήμειψε δαψιλῶς τὴν Ἑταιρίαν διὰ τὰς γενομένας ὑπ' αὐτῆς δαπάνας (περὶ τὰς 19,025 δραχμ. ἐντὸς 5 1]2 μηνῶν). Ἐνταῦθα εὑρέθησαν 4953 ἀρχαῖα κομμάτια (γλυπτά, ἐπιγραφαί, νομίσματα, πήλινα καὶ διάφορα ἄλλα πράγματα).

Μίαν δὲ μικρὰν ἀποπειρατήριον ἀνασκαφὴν, γενομένην κατὰ τὸ δυτικὸν μέρος τῶν Ἀθηνῶν ἀπολήξασαν δὲ ἀτυχῶς, ἀναφέρομεν βραχέως, διότι ἔχει τι τὸ περίεργον. Ἦτο αὕτη ἐξ ἐκείνων, ὁποίας κατὰ καιροὺς ἀναγκάζονται καὶ οὐ θέλοντες νὰ ποιῶσιν οἱ ἀρχαιολόγοι, ἐκ συγκαταβάσεως πρὸς τὴν εὐφαντασίωτον πίστιν τῶν πολλῶν, καὶ ἵνα ἀπαλλάττωνται αὐτῶν συχνὰ ἐγκειμένων, ἀπαράλλακτα ὅπως καὶ οἱ ἐπιστήμονες ἰατροὶ ἐνίοτε συγχωροῦσι τὴν δημώδη θεραπευτικὴν καὶ σχεδὸν τὴν διευθύνουσι, χάριν παραμυθίας τῶν συγγενῶν τοῦ ἀσθενοῦς. Ἀνεκοινώθη δηλ. εἰς τρεῖς τῶν τοῦ Συμβουλίου παρά τινος κατοίκου Ἀθηνῶν, ὅτι εἰς τὸ ῥηθὲν μέρος κρύπτεται μέγας ἵππος ἀνδριάς, ὀρθεὶς πρὸ τριακονταετίας περίπου καὶ ἐπικαλυφθεὶς ὕστερον. Ἐπειδὴ οἱ σύμβουλοι εἶχον λόγους νὰ πιστεύσωσιν, ὅτι ἐκ προθέσεως δὲν ἀπατᾷ ὁ ἄνθρωπος, ἐγένετο ἡ σκαφὴ, καὶ ἀνδριὰς μὲν οὐδεὶς ἐφάνη, μόνον δὲ ψηφιδωτὰ δύο ἐδάφη μικροτάτης ἐκτάσεως καὶ τέχνης κοινῆς καὶ μάλιστα εἰς δύο διάφορα ὕψη. Ὁ κόσμος αὐτῶν τοῦ μὲν ἦτο ἀνθέμιον, τοῦ δὲ γεωμετρικὰ σχήματα, ἤγουν τοιοῦτος, ὁποῖος συχνὰ ἐν Ἑλλάδι ἐν ἐρειπίοις οἰκιῶν ἀρχαίων ἢ τῶν Βυζαντινῶν χρόνων ἀπαντᾷ. Ἐπεκαλύφθη λοιπὸν τὸ μέρος πάλιν, ἀφοῦ μόνον ἀπεσχεδιάσθησαν τὰ ὀφθέντα, ὡς ὄχι ἄξια ἐξαγωγῆς, καὶ οὕτως ἔληξεν ἡ ἀπόπειρα, δαπανηθεισῶν εἰς τὴν σκαφὴν καὶ τὴν ἐπιδιόρθωσιν τῆς ὁδοῦ δρ. 210. Ἀπὸ δὲ τοῦ ποσοῦ τούτου εἰσηγάγομεν εἰς τὸ Βαρβάκειον ἓν μικρὸν μόνον εὕρημα, χαλκοῦν δικαστικὸν σύμβολον, ἐκ τῶν χωμάτων ἀναλεχθέν. Καλὸν καὶ τοῦτο· ἀλλ' ὄχι τοῖον, οἷον νὰ ἐνθαῤῥύνῃ καὶ τοὺς μεθ' ἡμᾶς συμβούλους εἰς ὁμοίας ἀποπείρας. Ὅμως δὲ ὁ ταῦτα γράψας φρονεῖ, ὅτι Ἑταιρίαι καὶ συμβούλια ἅπαξ τοὐλάχιστον κατὰ δεκαετίαν θὰ περιέρχωνται μοιραίως εἰς τὴν ἀνάγκην τοῦ νὰ θύωσιν εἰς τὸν δαίμονα τῆς λαϊκῆς εὐπιστίας.

Μία ἄλλη ἀνασκαφικὴ ἐργασία, δὲν λέγω ἀνασκαφή, εἶναι μᾶλλον ἀξία νὰ μνημονευθῇ ἐνταῦθα, δι' ἣν παρέσχεν ἡμῖν γνῶσιν ὑπάρξεως μιᾶς ἔτι δημοσίας οἰκοδομῆς ὑπὸ τὴν γῆν τῶν Ἀθηνῶν, εἰ καὶ πλέον τι τῆς ἁπλῆς γνώσεως δὲν ὠφελήθημεν.

Ἔκτιζέ τις τῶν ἐνταῦθα κατοίκων Ἰω. Μπουνᾶς καλούμενος οἰκίαν τὸν παρελθόντα Μάϊον

παρὰ τὴν ὁδὸν τὴν ἀπὸ τοῦ τετρακιονίου Ἀθηνᾶς ἀρχηγέτιδος ἄγουσαν κατ' εὐθεῖαν πρὸς τὴν νοτιανατολικὴν γωνίαν τῆς Ἀττάλου στοᾶς· καὶ δὴ παρὰ τὴν ἀριστερὰν διὰ τοὺς βαδίζοντας πρὸς δυσμὰς πλευρὰν τῆς ὁδοῦ ταύτης, ὀλίγον δυτικώτερον τοῦ ἐκεῖ στρατωνίσκου. Σκάπτων δὲ διὰ θεμέλια ἑνὸς παραλλήλου τῇ ὁδῷ τοίχου (ὄχι τοῦ ἐξωτάτου) εὗρεν εἰς μέτριον βάθος κρηπίδωμά τι ἢ μᾶλλον στυλοβάτην μαρμάρινον μετά τινων βάσεων κιόνων καὶ μιᾶς βαθμίδος καὶ αὔλακος, τὸ ὅλον διῆκον ἐπὶ μέτρα τινὰ παραλλήλως τῇ νῦν ὁδῷ, ποιοῦν δὲ κατὰ τὸ ἀνατολικὸν τέρμα του γωνίαν ὀρθὴν πρὸς νότον. Τὸ κτίσμα τοῦτο, ἔχον ταῦτα τὰ γνωρίσματα ἃ εἴπομεν, ἀνεγνωρίσθη παρὰ τῶν ἰδόντων ὡς λείψανον ἀρχαίας στοᾶς. Τὸ συμβούλιον τῆς Ἑταιρίας ἠθέλησε νὰ δοκιμάσῃ ἂν δυνηθῇ νὰ διασώσῃ τῇ ἀρχαιολογίᾳ τὸ κτίσμα τοῦτο· δι' ὃ ἀπετάθη πρὸς τὸ ὑπουργεῖον τῆς παιδείας· τὸ δὲ ὑπουργεῖον ἔγραψεν εἰς τὴν Ἑταιρίαν νὰ διαπραγματευθῇ τὴν ἀγορὰν τοῦ οἰκοπέδου τοῦ Μπουνᾶ καὶ προκαταβάλῃ ὑπὲρ τοῦ Δημοσίου τὸ τίμημα, ὃ νὰ ἀπολάβῃ κατόπιν. Δυστυχῶς ἡ διορισθεῖσα παρὰ τοῦ Συμβουλίου ἐπιτροπὴ πρὸς διαπραγμάτευσιν τῆς ἀγορᾶς δὲν ἠδυνήθη νὰ συνεννοηθῇ μετὰ τοῦ ἰδιοκτήτου ἕνεκα τῶν ὑπερβολικῶν ἀξιώσεών του. Οὕτως ἔλειψε πᾶσα ἄλλη ἐνέργεια, καὶ ὁ Μπουνᾶς ᾠκοδόμησεν ἐπὶ τοῦ ἀρχαίου μνημείου ἄφαντον αὐτὸ ποιήσας, ὡς καὶ ἄλλοι πρὸ αὐτοῦ ὅμοια ἐποίησαν. Τὸ δὲ Συμβούλιον τῆς Ἑταιρίας διετήρησε μόνον ἓν σχέδιον μικρὸν τοῦ κτίσματος.

*
* *

Ἀγοραὶ ἀρχαίων ἔργων τέχνης καὶ ἐπιγραφῶν πρὸς πλουτισμὸν τοῦ Μουσείου τῆς Ἑταιρίας τοῦ ἐν τῷ Βαρβακείῳ ἐγένοντο κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο μέτριαι. Ἀντὶ δρ. 4,928 ἠγοράσθησαν διάφορα ἀρχαῖα· τὰ ἀξιολογώτερα ἐξ αὐτῶν δύνανται νὰ θεωρηθῶσι τέσσαρά τινα ἢ πέντε. Δύο μὲν ἀγγεῖα πήλινα, ἔχοντα γραφάς, ὧν τὸ ἓν ἀρχαϊκῆς τέχνης, παριστάνον ἥρωα ἐλαύνοντα τέθριππον καὶ ὃν ἐνεπίγραφον, τὸ δὲ ἐκ τῶν καλουμένων Παναθηναϊκῶν ἀμφορέων (τῶν Ἀθήνηθεν ἄθλων), τὸ πρῶτον τοῦ εἴδους τούτου, ὅπερ ὁπωσοῦν σῶον ἀπέκτησαν αἱ δημόσιαι ἡμῶν συλλογαί. Τὰ δὲ ἄλλα τρία ἀρχαῖα εἶναι· ἓν ἀνάγλυφον συμβολικῆς παραστάσεως καὶ ὕφους ἱερατικοῦ, ὁμοιάζον τῇ γλυφῇ τῇ ἐπὶ τοῦ θρόνου τοῦ ἱερέως Διονύσου ἐλευθερέως τοῦ ἐνταῦθα θεάτρου· ἔπειτα εἷς ἐπιτύμβιος κίων ὅλως ἰδιόσχημος, τῶν Ῥωμ. χρόνων, ἐκ τοῦ Θριασίου πεδίου καὶ μία αὐτόθεν περίεργος ἐπιγραφὴ (χρησμὸς Ἁρμοδίου καὶ Ἀριστογείτονος) τῶν αὐτῶν μὲν Ῥωμ. χρόνων, μιμουμένη δὲ τὸ σχῆμα τῶν προευκλειδείων γραμμάτων. Ἔτι δὲ λέγομεν, ὅτι ὅρους τοπογραφικοὺς δύο τρεῖς ἐκ Πειραιῶς, πάνυ σεμνοὺς διὰ τὴν παλαιότητα ἀγοράσαντες ἐκ χειρὸς ἰδιώτου, ὅσον ἐχάρημεν ὅτι ἐσώσαμεν αὐτοὺς ἐκ πιθανῆς καταστροφῆς, τόσον ἐλυπήθημεν ὅτι δὲν ἠδυνήθημεν νὰ προλάβωμεν τὴν αὐτῶν ἐκ τῆς θέσεως ὅπου εὑρέθησαν ἀπόσπασιν, ἵνα τοὺς διατηρήσωμεν ἐκεῖ διὰ παντὸς μάρτυρας καὶ αὐτοὺς καὶ δείκτας τῶν ἀρχαίων τοποθεσιῶν τοῦ δήμου, καθὼς εὐτυχῶς σώζεται εἷς μόνος τοιοῦτος ἐν τῇ ἀρχαίᾳ αὐτοῦ θέσει, διαφυγὼν τὴν πανωλεθρίαν τῶν βαρβάρων χρόνων, ὁ ΕΜΠΟΡΙΟ ΚΑΙ ΟΔΟ ΟΡΟΣ.

*
* *

Τῶν ἐφετεινῶν ἐν ταῖς ἐπαρχίαις ἔργων τῆς Ἑταιρίας πρωτεύει τὸ ἐν *Χαιρωνείᾳ* τῆς Βοιωτίας πρὸ μηνῶν τινων ἐπιχειρηθὲν οὔπω δὲ συντελεσθὲν, ἡ συναρμογὴ καὶ ἀνίδρυσις τοῦ ἐκεῖ πασιγνώστου μεγάλου *λέοντος*, ὅστις εἶχέ ποτε στηθῆ ὡς μνημεῖον ἐπὶ τοῖς ἀποθανοῦσιν ἐν τῷ πρὸς Φίλιππον ἀγῶνι Θηβαίοις, ἐν ἀγνώστοις δὲ χρόνοις καταπεσὼν ἐκ τοῦ βάθρου του καὶ διαλυθεὶς εἰς τὰ ἐξ ὧν ἦτο συντεθειμένος ὀγκωδέστατα τεμάχια, κατέκειτο παρὰ τὴν δημοσίαν ὁδὸν θαῦμα τοῖς παριοῦσιν. Ἐπειδὴ δὲ τὰ τεμάχια ταῦτα μικρᾶς μόνον εἶχον πάθει βλάβας ἐν τῷ μακρῷ χρόνῳ καὶ κατὰ τὴν γνώμην πολλῶν περιηγητῶν ἠδύναντο πάλιν νὰ συναρμοσθῶσι καὶ τὸ ὅλον μόρφωμα νὰ ἀνιδρυθῇ ἐπὶ τοῦ ἀρχαίου του βάθρου ὡς ἱστορικὸν μνημεῖον, ἀναμιμνῆσκον τὸ καὶ ἐν τῇ παρακμῇ καὶ πτώσει μεγαλεῖον τοῦ Ἕλληνος, συνελήφθη ἐνθουσιωδῶς ἐν τῇ διανοίᾳ τῶν φιλαρχαίων, μετὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν τῆς Ἑλλάδος τὸ σχέδιον τῆς αὐτοῦ ἀνεγέρσεως. Ἀλλ' ὁ ἐνθουσιασμὸς ὢν κάλλιστον πρᾶγμα καὶ θεῖον, ὡς καὶ τ' ὄνομά που αὐτὸ ἐμφαίνει, μένει πολλάκις ἀνίσχυρος, ὅταν δὲν αἴρεται ἐπὶ τῶν πτερύγων τοῦ εὐρυσθενοῦς κατὰ Πίνδαρον πλούτου. Ὅθεν καὶ ὅσα ἡ ἑλληνικὴ κυβέρνησις καὶ ἀλλογενεῖς τινες ἀρχαιολόγοι καὶ ἡ Ἑταιρία ἡμῶν αὐτὴ κατὰ καιροὺς ἐσχεδίασαν καὶ ἐμελέτησαν περὶ τῆς ἀνιδρύσεώς του, ἐθάλποντο μὲν ἐπὶ βραχὺ ἐν τοῖς στήθεσι τῶν ἐνθουσιώντων, ἀπετίθεντο δὲ ὕστερον ψυχραινόμενα ἐκ τῆς ἀδυνασίας εἰς τὰ ἀρχεῖα. Ἀλλ' ἐσκέφθη πρό τινος χρόνου τὸ Συμβούλιον ὅτι νῦν ἔπρεπε τέλος πάντων ἡ Ἑταιρία ἐκ τῆς μετρίας αὐτῆς εὐπορίας τῆς ἐκ τοῦ λαχείου καὶ ἄλλων προσόδων ὁρμωμένη νὰ ἐπιχειρήσῃ τι ἐπιφανὲς ἔργον πρὸς εὐχαρίστησιν τῶν μέχρι τοῦδε ἐλευθερίων αὐτῆς χορηγῶν καὶ ἅμα πρὸς θήρευσιν νέων ἄλλων διὰ τούτου τοῦ μέσου, καὶ οὕτω ἐν τῇ συνεδριάσει τῆς 27 τοῦ παρελθόντος Ἀπριλίου ἀπεφάσισε τὴν ἀνίδρυσιν τοῦ λέοντος. Ἐτράπη μετὰ ταῦτα τὸ Συμβούλιον ὡς εἰκὸς εἰς τὴν μελέτην τῶν καθ' ἕκαστα καὶ ἰδίως τῶν προπαρασκευαστικῶν ἐργασιῶν, ἐφ' ᾧ καὶ δύο τῶν συμβούλων ἀπῆλθον εἰς Χαιρώνειαν, ὁ Σ. Φιντικλῆς καὶ ὁ Ε. Καζόρχης, ὡς καὶ ὁ γνωστὸς γλύπτης Sigel, ὅστις

πρὸ ἐτῶν εἶχε προσχεδιάσει ἕνα τρόπον ἀνιδρύσεως καὶ διὰ τοῦτο ἐκρίθη τὰ μάλιστα ἁρμόδιος νὰ ἀποφήνῃ τὰ νῦν γνώμην. Συμπαρελήφθη ἔτι καὶ ὁ γλύπτης Α. Φυτάλης. Ἐξ ὅσων δὲ οἱ σύμβουλοι καὶ οἱ γλύπται ἐπανελθόντες ὑπέβαλον γνωμῶν ἀπεδείχθη, ὅτι τὸ ἔργον εἶναι κατορθωτὸν διὰ δαπάνης ἀνωτέρας τῶν δυσμυρίων δραχμῶν καὶ ὅτι πρὸς ἐκτέλεσιν αὐτοῦ ἀπαιτεῖται πρῶτον νὰ ἐξορυχθῇ ὁ πέριξ τοῦ λέοντος χῶρος καὶ νὰ κατασκευασθῶσιν ἐκ γύψου πάντα τὰ σωζόμενα μέλη τοῦ λέοντος, ὅπως εὐκολώτερον συγκολληθῶσιν ἅπε κουφότερα καὶ ἀποδειχθῇ οὕτω ἀκριβῶς ποῖα τὰ χαίνοντα μέρη, ἅπερ πρὸς συμπλήρωσιν δέον νὰ κατασκευασθῶσιν ἐκ τοῦ αὐτοῦ λίθου ἐξ οὗ καὶ τὰ σωζόμενα μέρη, ὁ δὲ λίθος εὐτυχῶς εὑρίσκεται παρὰ τὴν Χαιρώνειαν, ἀναγνωρισθεὶς ὑπὸ τῶν ἐκεῖ ἀπελθόντων. Πρὸς τούτοις ἐθεωρήθη ἀναγκαία καὶ ἡ κατασκευὴ ἐκεῖ παραπήγματός τινος διὰ τοὺς μέλλοντας νὰ ἐργασθῶσι τεχνίτας καὶ ἐργάτας.

Τούτων ἐγκριθέντων ἐστάλη ὁ ἔφορος Π. Σταματάκης, ὅστις ἔκτοτε μέχρι τῆς εἰσβολῆς τοῦ βαρέος ἐφετεινοῦ (28 Νοεμβρίου) χειμῶνος ἐπεστάτει εἰς τὴν ἀνασκαφὴν τοῦ περὶ τὸν λέοντα χώρου καὶ ἐπροχώρησεν ἱκανῶς ἀλλὰ δὲν ἐτελείωσε. Ἀνεῦρε δὲ ὑπὸ τὴν γῆν εἰς βάθος μέτρου Γαλλικοῦ τὸ κρηπίδωμα τοῦ βάθρου, ἐφ' οὗ ἵζατο ὁ λέων, συγκείμενον ἐκ πωρίνων λίθων καὶ σωζόμενον εἰς ὕψος 2,30 ἐπίμηκες δὲ ὂν τὸ σχῆμα, οὗ αἱ μὲν δύο ἐπιμήκεις πλευραὶ εἰσὶ 4,30 μ. αἱ ἄλλαι δὲ δύο βραχύτεραι 3,60. Ὄπισθεν τῆς ἑτέρας τούτων ἔκειντο πλησίον τὰ ἐννέα τοῦ λέοντος σωζόμενα τεμάχια καί τινα ἄλλα μικρά. Εὐτυχῶς δὲ εὑρέθη νῦν παρὰ τὴν βορειοδυτικὴν γωνίαν τοῦ βάθρου μακρὰν αὐτοῦ 2 μέτρα καὶ εἰς βάθος 1 1]2 μ. ἐκ τῶν ἐλλειπόντων ἐμπροσθίων ἄκρων ποδῶν (ὀνύχων), ὁ εἷς ὁ ἀριστερὸς ἀκέραιος, μῆκος ἔχων 90 ἑκ. τοῦ μέτρου· ὡσαύτως εὑρέθη καὶ ἓν τεμάχιον τῆς πλίνθου ἐφ' ἧς ἠδράζετό ποτε ὁ Λέων, ὡς δεικνύει ὁ σωζόμενος τόρμος τῶν ὀνύχων.

Ἑκατέρωθεν δὲ τῆς βάσεως ἐκτείνονται τοῖχοι, ὧν ὁ πρὸς ἀνατολὰς ἔχει μῆκος μ. 10,40, ὁ δὲ πρὸς δυσμὰς 9,80, οἵτινες στρεφόμενοι πρὸς μεσημβρίαν εἰς μῆκος 15 μέτρων ἑνοῦνται διὰ ἄλλου καθέτου ἐπ' αὐτῶν, ὥστε διὰ τῶν πεσσάρων τούτων τοίχων σχηματίζεται τετράπλευρος περίβολος ἔχων ἔσωθεν ἐξ ἀντηρίδας ἀνὰ δύο πρὸς ἑκάστῃ τῶν πλευρῶν, καὶ οὗτος θὰ εἶναι τὸ παρὰ Παυσανίᾳ καλούμενον πολυάνδριον, περιέχων ἐν μέσῳ τῆς βορείου πλευρᾶς του τὸ βάθρον, ἐφ' οὗ ὑψοῦτο ὁ λέων, ἀποβλέπων πρὸς τὴν παρακειμένην δημοσίαν ὁδὸν καὶ τὴν πρὸ αὐτοῦ ἐκτεινομένην πεδιάδα τοῦ Κηφισοῦ, ἐφ' ἧς ἐγένετο ἡ τῶν Ἑλλήνων πρὸς Φίλιππον μάχη τὸ 338 πρὸ Χρ.—Τὰ τεμάχια τοῦ λέοντος ἐδέησε νῦν νὰ μετατοπισθῶσιν, ἵνα καὶ ὁ ὑπ' αὐτὰ τόπος καὶ ὅλον δὲ τὸ ἐμβαδὸν τοῦ περιβόλου ἐξετασθῇ, καὶ οὕτω μετετοπίσθησαν, ἐκτὸς τοῦ περιβόλου τεθέντα παρὰ τὴν μεσημβρινὴν πλευράν.

Ἐπειδὴ δὲ μετὰ τὴν εἰσβολὴν τοῦ χειμῶνος διεκόπησαν αἱ ἐντὸς τοῦ περιβόλου ἀνασκαφαί, ἐγένοντο ἄλλαι ἐργασίαι εὐκολώτεραι ἐν Χαιρωνείᾳ, θεωρηθεῖσαι παρὰ τοῦ Σταματάκη κατεπείγουσαι, ἔρευναι δηλ. *τάφων ἀρχαίων* ἐπὶ τόπων ἔνθα ἔμελλε νὰ κατασκευασθῇ προσεχῶς ἡ νέα περὶ τὸν Λέοντα ἁμαξιτὴ ὁδὸς παρὰ τῆς Κυβερνήσεως, ἵνα μὴ ὕστερον καταστῶσιν ἀδύνατοι. Ἠρευνήθη λοιπὸν εἴς τινα μέρη τὸ ἔδαφος καὶ εὑρέθησαν δύο ἄξιοι λόγου τάφοι κτιστοί εἰ καὶ ἐν ἐρειπίοις ὅμως, ἔχοντες ψηφιδωτὰ ἐδάφη καὶ θέσεις λαρνάκων καὶ λάρνακας. Ὁ Σταματάκης θεωρεῖ τοὺς τάφους τούτους ὡς σημαντικῶν οἰκογενειῶν καὶ κειμένους ἐν τῷ τῆς Χαιρωνείας νεκροταφείῳ.

Πρὸ τούτων δὲ τῶν ἔργων, ὅτε ὁ ἀντιπρόεδρος τῆς Ἑταιρίας Σ. Φιντικλῆς εἶχεν ὑπάγει εἰς Χαιρώνειαν, ἐγένετο κατ' εἰσήγησίν του καὶ τις ἐν Δαυλίᾳ τῆς Φωκίδος ἀνασκαφή, παρόντος καὶ αὐτοῦ, ἐξακολουθήσασα δὲ καὶ μετὰ τὴν ἐκεῖθεν ἀπέλευσίν του ἐπιστασίᾳ τοῦ Σταματάκη. Ἠλπίζετο, ἐὰν ἤθελεν ἐρευνηθῇ ἡ ἕδρα αὕτη τῶν παναρχαίων ἐπὶ Τηρέως Θρακῶν, νὰ φανῇ τι τεκμηριοῦν ὁπωσδήποτε τὸν πολιτισμὸν τῶν χρόνων ἐκείνων. Ἐκ τῶν ὀρυγμάτων, τὰ ὁποῖα ἐγένοντο ἐπὶ τῆς ἀκροπόλεως, ἐκομίσθησαν εἰς Ἀθήνας παρὰ τοῦ Φιντικλέους 17 τεμάχια ἀγγείων πηλίνων, ἃ ὁμοιάζουσι τοῖς ἐκ Μυκηνῶν καὶ ἀλλαχόθεν παναρχαίοις, ἔχει δ' ἕκαστον τῶν τεμαχίων σημειωμένον ἐφ' ἑαυτοῦ τὸ βάθος ἐν ᾧ εὑρέθη. Κατὰ δὲ μίαν ὑστερωτέραν ἔκθεσιν τοῦ Σταματάκη εὑρέθησαν ἔτι ἐπὶ τῆς ἀκροπόλεως ἐν ὀρύγμασι τὰ ἑξῆς· τεμάχια ἀγγείων πηλίνων ὀλίγα μὲν μετὰ χρωμάτων, ὁμοιάζοντα κατά τε τὴν ποιότητα τοῦ κεράμου, γάνωσιν καὶ σχῆμα πρὸς τὰ ἐν Μυκήναις εὑρεθέντα, πλεῖστα δὲ ἄνευ χρωμάτων, λίθινος πέλεκυς παρεμφερὴς πρὸς τοὺς ἐκ Μυκηνῶν, εἷς δακτύλιος χαλκοῦς μετὰ κοσμημάτων καὶ λίθου χρώματος πρασίνου, ἄνευ γλυφῆς, δύο σφόνδυλοι λίθινοι, ὅμοιοι πρὸς τοὺς ἐκ Μυκηνῶν, λιθίνη ἀκόνη μεγάλη ὁμοία πρὸς τὰς πολλὰς ἐν Μυκήναις εὑρεθείσας. Πήλινον δὲ εἰδώλιον ἢ κόσμημα ἐλεφάντινον ἢ ὑάλινον, οἷα τὰ ἐν Μυκήναις, οὐδαμοῦ ἐπαρουσιάσθη. Καὶ ἔδαφος δὲ πανάρχαιον, οἷον τὸ ἐν Μυκήναις (δηλ. ἀμιγὲς τεμαχίων πηλίνων ἀγγείων καὶ ἄλλων ἀντικειμένων μεταγενεστέρων ἐποχῶν) οὐδαμοῦ εὑρέθη ἐν τοῖς ἀνοιχθεῖσιν ὀρύγμασιν.

Ἐνταῦθα λέγομεν καὶ περὶ μιᾶς *ἀνασκαφῆς τάφων ἐν Ταράγρᾳ*, ἥτις δὲν εἶναι κυρίως ἔργον τῆς Ἑταιρίας, ἀλλ' ἰδιωτικόν, οὗ τῆς ω-

φελείας ὅμως μετέσχεν ἡ Ἑταιρία, δαπανήσασα μέτριόν τι ποσόν.

Ἀρχαιοπράτης τις, ὅστις πρὸ δύο ἐτῶν εἶχεν ἐνοικιάσει ἐκεῖ ἀγρούς τινας ἰδιωτικοὺς πρὸς ἀνασκαφὴν καὶ ζητήσει τὴν ἐπὶ τούτῳ ἄδειαν παρὰ τῆς Κυβερνήσεως, δεχόμενος τὸ νὰ ζείλῃ ἡ Ἑταιρία ἡμῶν ἐπιστάτην τῆς ἀνασκαφῆς καὶ νὰ λάβῃ διὰ κλήρου τὰ ἡμίση ἐκ τῶν εὑρεθησομένων ἐν τοῖς τάφοις κτερισμάτων, αἱ δ' ἐπιγραφαὶ καὶ τὰ ἀνάγλυφα νὰ κατατεθῶσιν ἐν τῇ ἐν Τανάγρᾳ δημοσίᾳ συλλογῇ, ὁ αὐτὸς εἶχε καὶ ἐφέτος ὑπόλοιπόν τι μέρος τῶν ἀγρῶν ἐκείνων νὰ ἀνασκάψῃ. Ἡ Κυβέρνησις καὶ τότε καὶ τώρα ἐξέδωκε τὴν ἄδειαν ἐπ' ὀνόματι τῆς Ἑταιρίας. Ὅθεν ἐπέμφθη πάλιν παρὰ τοῦ Συμβουλίου ἐπιστάτης καὶ ἡ σκαφὴ ἐγένετο διαρκέσασα δύο μῆνας καὶ δαπάνῃ τοῦ ἀρχαιοπράτου. Εὑρέθησαν 23 ἐπιγραφαὶ ἐπιτύμβιοι καὶ ποσόν τι κτερισμάτων, οἷον εἰδώλια πήλινα καὶ ἄλλα διάφορα μικρὰ ἀντικείμενα. Καὶ αἱ μὲν ἐπιγραφαὶ ἀπετέθησαν ἐν τῇ ἐκεῖ συλλογῇ, τὰ δὲ ἄλλα ἀρχαῖα εἰς δύο κιβώτια κομισθέντα πρὸ μικροῦ ἐμοιράσθησαν ὡς τότε, λαβούσης τῆς Ἑταιρίας τὰ ἡμίση, ἅπερ δὲν εἶναι πολλά, οὔτε ἐξόχου τέχνης φαίνονται, ὅμως δὲ οὐ μεμπτά.

*
* *

Ἡ ἐν τῷ Πολυτεχνείῳ ἀρχαίων τῶν προϊστορικῶν χρόνων συλλογὴ ἐπλουτίσθη σημαντικῶς κατὰ τὸ ἔτος 1879, εἰσκομισθέντων εἰς αὐτὴν ὀκτὼ κιβωτίων, τὰ ὁποῖα περιεῖχον τὰ κτερίσματα τοῦ παρὰ τὰς *Ἀχαρνὰς παναρχαίου τάφου*, ὃν ἀνέσκαψεν. ὡς γνωστόν, ἡ ἐνταῦθα Γερμανικὴ Σχολὴ κατ' ἄδειαν τῆς Κυβερνήσεως δαπανήσασης καὶ αὐτῆς οὐκ ὀλίγα διὰ τὴν ἀγορὰν τοῦ τόπου καὶ ἄλλα.

*
* *

Εἰς τὰς ἐπιμελείας τῆς Ἑταιρίας ὑπὲρ τῶν ἐν ταῖς ἐπαρχίαις ἀρχαιοτήτων ἀνήκουσιν καὶ αἱ *ἀγοραὶ οἰκιῶν καὶ γηπέδων* ἐν Ἐλευσῖνι, τὰς ὁποίας χάριν τῶν μελλουσῶν αὐτόθι ἀνασκαφῶν διενήργησε κατ' ἐξακολούθησιν καὶ τοῦτο τὸ ἔτος τὸ Συμβούλιον, συνεννοούμενον μετὰ τοῦ ὑπουργείου τῆς παιδείας καὶ προκαταβάλλον τὰ τιμήματα ἐκ τοῦ ταμείου τῆς Ἑταιρίας, ἵνα τὰ ἀναλάβῃ ἐν καιρῷ εὐθέτῳ. Ἠγοράσθησαν λοιπὸν οὕτω ἐξ ἔτι οἰκίαι τῶν ἐν Ἐλευσῖνι ἀντὶ τιμήματος δρ. 7010, καὶ ἐλπίζεται ν' ἀγορασθῶσιν οὐ μετὰ πολὺ καὶ ὅσαι ἄλλαι ὑπολείπονται ἐκ τῶν κειμένων ἐντὸς τοῦ ἱεροῦ περιβόλου τῆς Δήμητρος, ὥστε νὰ μείνῃ ἐλεύθερον ὅλον τὸ ἔδαφος διὰ τὴν μελετωμένην ἐπ' αἰσίοις οἰωνοῖς ἀνασκαφήν.

Οἱ ἐν Παρισίοις ἀποκατεστημένοι Γερμανοὶ συμποσοῦνται περὶ τὰς 50,000, ἐσχάτως δ' ἵδρυσαν ἰδίαν ἐφημερίδα ὑπὸ τὸν τίτλον «Γερμανικὴ ἐφημερὶς διὰ τοὺς Παρισίους».

Η ΠΟΙΗΣΙΣ ΤΗΣ ΠΡΩΤΗΣ ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ 1880

Ἀναντιρρήτως ἡ ποίησις δὲν ἔχει πολλὴν ἐξόδευσιν ἐν Ἀθήναις. Ὄχι διότι εἶνε ἐμπόρευμα ἀκριβὸν ἢ σπάνιον· Θεὸς φυλάξοι. Ποιηταὶ καὶ ποιήματα ἀφθονοῦσιν ἐν τῇ πρωτευούσῃ τοῦ ἑλληνικοῦ βασιλείου, ὅσον καὶ τὰ κάρδαμα. Ἂν δὲ μάλιστα καταλογίσῃ τις—ὡς πρέπει νὰ καταλογίσῃ—εἰς τὴν τάξιν τῶν ποιητῶν τοὺς μὴ ἀναβαίνοντας μὲν τὴν ῥάχιν τοῦ ῥυθμικοῦ Πηγάσου καὶ διὰ πεζοῦ λόγου φθεγγομένους, ἀλλὰ νεφελοβατοῦντας ὅμως καὶ οἱονεὶ ἀπὸ τρίποδος πυθικοῦ σκοτεινὰ λέγοντας καὶ ἀκατανόητα· ἂν πρὸς τούτοις παραδεχθῇ, ὡς πρέπει σήμερον νὰ παραδεχθῇ ὁ τοῦ συρμοῦ σεβόμενος τοὺς νόμους, ὅτι ποίησις εἶνε ὁ διὰ λέξεων νοητῶν καταρτισμὸς νοημάτων ἀκατανοήτων, θέλει προχείρως καὶ ἀδιστάκτως πεισθῆ, ὅτι ἡ ποίησις εἶνε τὸ ἀφθονώτατον ἐμπόρευμα τῆς φιλολογικῆς ἀγορᾶς τῶν Ἀθηνῶν, καὶ ὅτι ἑπομένως κατὰ τὴν οἰκονομολογικὴν ἀρχὴν τῆς προσφορᾶς καὶ τῆς ζητήσεως, εἶνε καὶ τὸ ἐφθηνότατον, ἐφθηνότερον ἴσως καὶ αὐτῶν τῶν πολιτικῶν ἄρθρων τῶν ἐφημερίδων. E pur ἡ ποίησις, ἡ ποίησις ἡτυπική, ἡ τὴν παραδεδομένην στιχηρὰν ἐσθῆτα περιβεβλημένη, ἡ ἐῤῥύθμως τριποδίζουσα καὶ δι' ὁμοιοκαταλήκτων λαλοῦσα, δὲν ἐξοδεύεται ἐν Ἀθήναις. Ἄπρατος καὶ ἀτίμητος περιφέρει διὰ τῆς ἀγορᾶς τὴν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον πολύθυρον αὐτῆς πορφύραν· ἐκχέει μάτην εἰς ὦτα μὴ ἀκουόντων τοὺς φλογερούς της στεναγμούς, καὶ ἄπελπις ἐπιδεικνύουσα εἰς ὄμματα ἀσυμπαθῆ τὴν ὠχρὰν τῶν παρειῶν της ἰσχνότητα, κενὰ σχεδὸν πάντοτε ἀνασύρει τῶν ἀγγελιῶν της τὰ δίκτυα ἀπὸ τοῦ βυθοῦ τῶν εὐτραφῶν βαλαντίων. Πόθεν καὶ διατί ἐν Ἀθήναις ἡ φοβερὰ αὐτὴ ἀπρασία—τὸ γενικὸν αὐτὸ *κεσάτι*—τῆς στιχηρᾶς ποιήσεως, δὲν εἶνε τοῦ παρόντος νὰ ἐξετασθῇ. Θὰ ἦτο μὲν βεβαίως ἐπαγωγὸν τὸ θέμα, καὶ ἡ ἀνάπτυξίς του εὐάρεστος—ἐλπίζομεν — εἰς τοὺς ἡμετέρους ἀναγνώστας· ἀλλ' ἡ περὶ αὐτὸ διατριβὴ θ' ἀπέβαινεν ἱκανῶς μακρά, καὶ ἂν μή τι ἄλλο, θὰ παρέτρεπεν ὅμως ἡμᾶς τοῦ κυρίου ἡμῶν θέματος, ὅπερ εἶνε ἀκριβῶς ἡ εὐάρεστος ἐξαίρεσις τῆς λυπηρᾶς ἐκείνης στασιμότητος τοῦ ποιητικοῦ ἐμπορίου, ἣν ἀπὸ ἐτῶν ἤδη πολλῶν θρηνοῦσιν οἱ ποιητικοὶ τῆς Ἑλλάδος ἱερεμίαι.

Ἂν ἡ ποίησις νηστεύει ἐν Ἀθήναις ὁλοκλήρου ἔτους τεσσαρακοστήν, ἔχει ὅμως ἀναντιρρήτως καὶ τὸ πάσχα της.

Τὸ πάσχα δ' αὐτὸ τῆς ποιητικῆς ἀθηναϊκῆς παραγωγῆς, καθ' ὃ ἡ πεζὴ συνήθως Σαχάρα τῆς ἑλληνικῆς πρωτευούσης κατακλύζεται αἴφνης ὑπὸ πλημμύρας στίχων, καὶ στίχων μάλιστα mirabile dictu!-ἀγοραζομένων καὶ πληρωνομένων, εἶνε

ἡ *πρώτη τοῦ ἔτους*. Τὴν χαρμόσυνον αὐτὴν ἡμέραν, ὅτε ὑπὸ τὴν ἀσφαλῶς προσδοκωμένην καὶ οὐδέποτε ὑστεροῦσαν ἀργυρᾶν τοῦ χρήματος βροχὴν ἀναθάλλει εἰς εὐθυμίαν καὶ ἀνακλαδοῦται εἰς χαρὰν πᾶσα κατήφεια καὶ πᾶσα σκυθρωπότης, ὅτε ὀνειρεύονται ὡς ἄνδρες τὰ παιδία καὶ ἀνασφριγῶσιν ὡς παιδία οἱ πρεσβῦται, ὅτε ἀντηχοῦσιν εἰς πᾶσαν οἰκίαν εὐφημίαι καὶ γέλωτες καὶ χαρμόσυνοι κραυγαί, καὶ παίζουσι πάντες καὶ πάντες εὐθυμοῦσι καὶ πάντες ἀνοίγουσι τὰ βαλάντιά των, ἵνα δώσωσι μᾶλλον ἢ λάβωσι, τὴν ἡμέραν αὐτὴν τὴν μοναδικὴν ἐπιτέλλει τέλος ἀκτὶς ἱλαρὰ θερμοῦ ἡλίου καὶ εἰς τῆς ὠχρᾶς ἑλληνικῆς ποιήσεως τὸ μέτωπον, ποτίζει Δανάης βροχὴ τὸν φθισιῶντα κάλυκα τῆς ποιητικῆς ἐμπνεύσεως, καὶ οἱ στίχοι φύονται ἐν Ἀθήναις ὡς τὰ λευκάνθεμα εἰς τοὺς ἀγροὺς μετὰ τὰς πρώτας ἐαρινὰς βροχάς.

Εἶνε ὅμως ἀληθές, ὅτι τοῦ ζωογόνου ἐκείνου ὑετοῦ ὀλίγαι μόλις καὶ ἀραιαὶ ψεκάδες *στάζουσι* συνήθως εἰς τῶν ἀοιδῶν ἡμῶν καὶ τρουβαδούρων τὰ αὐχμηρὰ βαλάντια, καὶ ὅτι αἱ πολὺ αὐχμηρότεραι τῶν διανομέων, καὶ ὀδοκαθαριστῶν καὶ καπνοδοχοκαθαριστῶν καὶ ὑδρονομέων καὶ κλητήρων καὶ πάντων ὅσων διώρυγες ἐλαχίστην μόνον τοῦ ῥεύματος μερίδα ἀφίνουσιν εἰς τὸν διψῶντα ἀγρὸν τῆς ἑλληνικῆς μούσης. Καὶ αὐτὴ δὲ ἡ πενιχρὰ ποιητικὴ δεκάτη, ὁσάκις δὲν προκαταβάλλεται εἰς μικρὸν πινάκιον πλακούντων, ἢ ἰσχνόν τινα κοῦρκον, ἐξατμίζεται συνήθως κατόπιν εἰς νιφάδας ὑποσχέσεων, αἵτινες συντελοῦσι μόνον εἰς ἐπαύξησιν τῶν ἐλπιδοφόρων ἐκείνων νεφῶν, δι' ὧν τρέφονται κατ' ἀνάγκην τῶν ποιητῶν ἡμῶν οἱ ῥεμβασμοί. Τὸ γεγονὸς εἶνε λυπηρὸν βεβαίως ἀλλ' οὐδόλως παράδοξον. Εἶνε ἁπλῆ μικρογραφία τῶν συμβαινόντων εἰς τὸν μεγάλον κόσμον, ὅπου πλουτοῦσιν οἱ ἐκδόται καὶ πένονται οἱ συγγραφεῖς, ὅπου τὸ χρῆμα τῶν ἀναγνωσῶν εἰσρέει μὲν ἄφθονον εἰς τῶν βιβλιοπωλῶν καὶ ἐκδοτῶν τὰ θυλάκια, σπάνιον δὲ μόλις καὶ πενιχρὸν συνήθως περισσεύει διὰ τὰ ἰσχνὰ βαλάντια τῶν γραφόντων. Ἡμεῖς χάριτι θείᾳ δὲν πάσχομεν ἔτι κατὰ τοσοῦτον μεγάλας διαστάσεις τὸ εὐρωπαϊκὸν αὐτὸ δυστύχημα, διότι δὲν ἀπεκτήσαμεν ἀκόμη ἐκδότας—ἀδιάφορον, ἐννοεῖται, ἂν ἀπεκτήσαμεν συγγραφεῖς. Ἀπεκτήσαμεν ὅμως ποιητάς, καὶ ἀπεκτήσαμεν καὶ ...διανομεῖς· οἱ δὲ διανομεῖς τρωγαλίζουσι παρ' ἡμῖν τὸ τίμημα τῆς ποιητικῆς εὐφυΐας, ὅπως τρωγαλίζουσιν αὐτὸ ἀλλαχοῦ οἱ ἐκδόται.

Ἀλλὰ δυστυχῶς,—πικρὰ εἶνε ἡ ἀλήθεια, πλὴν εἶνε ἀλήθεια!—οὐδ' αὐτὴν κἂν τὴν εὐγενῆ παρηγορίαν δύνανται νὰ ἔχωσιν οἱ Ἀθηναῖοι ποιηταί, ἣν ἐμπνέει εἰς τὰς μεγάλας καὶ ποιητικὰς καρδίας ἡ συνείδησις ὅτι ἡ δυστυχία αὐτῶν γεννᾷ κἂν τὴν ξένην εὐτυχίαν.

Ὄχι! ὄχι, Ἕλληνες ὑμνοπόλοι, ὄχι

μελιγηρόων τέκτονες κώμων,

ὄχι, φίλτατοι τῆς Μνημοσύνης υἱοί! δὲν εἶνε ἀληθές, ὅτι οἱ στίχοι σας πλουτίζουσι τοὺς διανομεῖς αὐτῶν. Δὲν ἠξεύρω ἐν γένει ἂν πλουτοῦσιν οἱ νέοι οὗτοι πλάνητες Ἰουδαῖοι τὴν πρώτην τοῦ ἔτους· ἀλλὰ τὸ βέβαιον εἶνε, ὅτι τ' ὀλίγον ἐκεῖνο ἢ πολύ, ὅπερ εἰσρέει τὴν ἡμέραν αὐτὴν εἰς τὸ βαλάντιόν των, δὲν τὸ ὀφείλουσιν εἰς τοὺς στίχους σας,—καὶ μὴ πρὸς κακοφανισμόν σας. Εἶν' ἀληθὲς ὅτι οἱ στίχοι σας περιβάλλουσι τὴν ἡμέραν ἐκείνην δι' ἑορτασίμου ἐσθῆτος τὰς εὐχάς των, καὶ ὅτι αἱ εὐχαί των καλοπληρώνονται. Ὅσον ὅμως πληρώνουσιν οἱ διανομεῖς τοὺς στίχους σας, ἄλλο τόσον πληρώνουσι τοὺς στίχους των οἱ συνδρομηταὶ καὶ πάντες οἱ λοιποὶ φορολογούμενοι τῆς πρώτης τοῦ ἔτους. Τὸ ἀργύριον δι' οὗ ἀνταλλάσσεται τὴν πρώτην Ἰανουαρίου πᾶν νωπὸν λευκὸν ἢ ποικιλόχρωμον φύλλον χάρτου δὲν εἶνε τίμημα στίχων, ἀλλὰ τίμημα εὐχῆς, καὶ οὐδ' αὐτῆς ἴσως· εἶνε ἁπλῶς μικρὰ μερὶς τῆς γενικῆς φορολογίας, ἣν πληρώνουσι πάντες πρὸς πάντας τὴν ἡμέραν ἐκείνην, μικροὶ πρὸς μεγάλους καὶ μεγάλοι πρὸς μικρούς, πλούσιοι πρὸς πένητας καὶ πένητες πρὸς πλουσίους, ἄλλοι μὲν εἰς εἶδος ἄλλοι δὲ εἰς χρῆμα, ἄλλοι εἰς λόγους καὶ ἄλλοι εἰς μειδιάματα. Ἂν ἡ εὐχὴ ἦνε στιχηρά, τόσῳ τὸ καλλίτερον, ἐννοεῖται,—διὰ σᾶς πρὸ πάντων, οἵτινες ἐξοδεύετε τέλος ἅπαξ τοῦ ἔτους τὸ εὐρωτιῶν σας ἐμπόρευμα·—ἀλλὰ καὶ πεζὴ ἐὰν ἦνε, καὶ ἐὰν λείπῃ ὅλως ἀδιάφορον. Τὸ πρᾶγμα κατὰ βάθος εἶνε τὸ ἴδιον· ἡ πρώτη τοῦ ἔτους μένει πάντοτε πρώτη τοῦ ἔτους, καὶ ὁ διανομεὺς δὲν θὰ στερηθῇ βέβαια τὸ φράγκον του, διότι εἶχε τὴν φαεινὴν ἰδέαν νὰ στερηθῇ... τοὺς στίχους σας.

Οὕτως ἔχουσι δυστυχῶς τὰ πράγματα σήμερον, καὶ πολὺ φοβούμεθα μὴ αὔριον ἢν ἔτι χείρονα—ὑπὸ ἔποψιν ποιητικήν, ἐννοεῖται. Δι' αὐτὸ δὲ καὶ πολλοὶ τῶν διανομέων ἀπέσεισαν ἤδη τὸν ποιητικὸν ζυγόν, καὶ εὔχονται διὰ πεζοῦ λόγου ὅ,τι ἔχωσι νὰ εὐχηθῶσι πρός τε τοὺς ἄλλους καὶ ἰδίως πρὸς ἑαυτούς, ἄλλοι δέ, πολὺ ἐπαναστατικώτεροι, κατήργησαν ἐντελῶς τὰς εὐχὰς καὶ προσφέρουσι τὴν πρώτην τοῦ ἔτους εἰς τοὺς συνδρομητάς των ἢ ἡμερολόγιον π.χ. ἢ ἄλλον τινὰ πρόσφορον εὐαρχισμὸν, καὶ ἄλλοι, νεωτεριστικώτατοι πάντων, ἐγχειρίζουσιν ἁπλῶς ... τὸ ἐπισκεπτήριόν των, λησμονοῦντες ὅμως μετριοφρόνως νὰ θλάσωσι τὴν γωνίαν του, ἢ νὰ τὸ ἐγχειρίσωσι κἂν διπλοῦν, ὁσάκις ἀποτείνωνται πρὸς ἐγγάμους. Συνησθάνθησαν, βλέπετε, οἱ ἄλλοτε τοσοῦτον πιστοὶ ἐκδόται τῆς πρωτοχρονίου ποιήσεως, ὅτι *οὐδὲν οἱ στίχοι πρὸς τἄλφιτα*, διότι μακρὰ ἴσως τοὺς ἐδίδαξε πεῖρα, ὅτι τὸ *ἁγιοβασιλειάτικον* δῶρόν των δὲν ἐμετρεῖτο πρὸς τοὺς στίχους των, ἀφοῦ ἐδίδετο πάντοτε πρὶν ἢ ἐκεῖνοι ἀναγνωσθῶσιν. Ἐ-

νόησαν ὅτι τῶν συνδρομητῶν των ἡ γενναιοδωρία δὲν ἀνεπτύσσετο κατ' εὐθὺν λόγον πρὸς τὴν ἔμπνευσιν τῆς Μούσης, ἧς ἐγίνοντο chaperons, καὶ ἤρχισαν συλλογιζόμενοι φυσικῶς, ὅτι οἱ στίχοι εἶνε περιττοί. Δι' αὐτὸν δὲ ἴσως τὸν λόγον ἐξέπεσε βαθμηδὸν καὶ ἡ περισωθεῖσα ἐν ζωῇ *καλαντική* ποίησις ὅπου, ἀπὸ πτώσεως εἰς πτῶσιν, κατήντησεν ἐφέτος.

— Ἀφοῦ, ὅ,τι δήποτε καὶ ἂν ἦνε οἱ στίχοι μας, τὸ δῶρόν μας μένει πάντοτε τὸ ἴδιον,— εἶπον καθ' ἑαυτοὺς οἱ διανομεῖς, περιττὸν εἶνε τοὐλάχιστον νὰ ἐκλέγωμεν τοὺς στιχουργούς μας.

— Ἀφοῦ, ὅ,τι δήποτε καὶ ἂν γράψωμεν, ὁ διανομεύς μας δὲν ζημιώνεται,—εἶπον καθ' ἑαυτοὺς οἱ στιχουργοί—ἂς γράψωμεν ὅ,τι φθάσωμεν, ἀφοῦ μάλιστα δὲν ὑπογράφομεν.

Καὶ . . . hinc illae . . . ineptiae

Ἄλλοτε αἱ ψιχραὶ προσφωνήσεις ἃς προσέφεραν τὴν πρώτην τοῦ ἔτους οἱ διανομεῖς τῶν σπουδαιοτέρων ἑλληνικῶν ἐφημερίδων ἦσαν πολλάκις ἔργα ἀληθοῦς ποιητικῆς ἀξίας· σπουδαῖαι μέν, ἀπετέλουν συνήθως ποιητικὸν οὕτως εἰπεῖν ἀπόσταγμα τῶν πολιτικῶν φρονημάτων τῆς ἐφημερίδος· εὐτράπελοι δέ, ἦσαν σάτυραι κοινωνικαὶ πλήρεις ἅλατος καὶ εὐφυΐας, καὶ ἐν πάσῃ περιπτώσει ἀντανέκλων φάσιν τινὰ οἱανδήποτε τῆς συγχρόνου πολιτικῆς ἱστορίας τοῦ τόπου. Ἀνεγινώσκοντο ἀπλήστως, ἐζητοῦντο, ἐσχολιάζοντο, καὶ οὐχὶ σπανίως ἐκρίνοντο ὁμοταγεῖς πρὸς τὰ κάλλιστα πολιτικὰ ἄρθρα τῆς ἐφημερίδος.

Τότε ὅμως τοὺς ποιητάς, οἵτινες ἔμελλον νὰ προσφωνήσωσι τοὺς συνδρομητάς των, ἐξέλεγον οἱ συντάκται αὐτοὶ τῶν ἐφημερίδων. Βραδύτερον ἐπεκράτησε νὰ ἐκλέγωσιν αὐτοὺς οἱ διανομεῖς· σήμερον δὲ πολὺ φοβούμεθα μὴ οἱ διανομεῖς ἐκλέγονται ὑπὸ τῶν ποιητῶν, ἢ μὴ ἐταυτίσθησαν μᾶλλον διανομεῖς καὶ ποιηταί.

Δὲν δυνάμεθα δυστυχῶς νὰ ἀνατρέξωμεν εἰς τὰ παλαιά, ἵνα φέρωμεν ἀποδείξεις τῶν ἡμετέρων λόγων. Τὰ χαρίεντα ἐκεῖνα ποικιλόχροα φύλλα παρέσυρεν ἡ φορὰ τῶν χρόνων, ὡς ὁ νότος τοῦ Νοεμβρίου τὰ φαιὰ τοῦ φθινοπώρου φύλλα, καὶ ἐσφράγισε πρὸ πολλοῦ ἡ λήθη, ὡς μνήματος βαρεῖα πλάξ. Ἂς ἀναδράμωμεν ὅμως εἰς τὰ πρόσφατα, ἅτινα ζῶσιν ἔτι νωπὰ ἐπὶ τῆς τραπέζης ἡμῶν, καὶ ἂς ἀναθεωρήσωμεν μετὰ τοῦ εὐμενοῦς ἡμῶν ἀναγνώστου τὴν ἑλληνικὴν ποίησιν, ἥτις προέκυψεν ἐφέτος ἐκ μέσου τῶν χιόνων, ὑπὸ τὸν ψυχρὸν καὶ παροδικὸν ἥλιον τῆς πρώτης Ἰανουαρίου. Ἡ ἐπιθεώρησις ἡμῶν δὲν θὰ ἦνε, ὡς ἐλπίζομεν, δυσάρεστος· ἴσως μάλιστα ἀποβῇ ἐπὶ τέλους καὶ διασκεδαστικὴ εἰς ὅσους λάβωσι τὴν ὑπομονὴν νὰ μᾶς παρακολουθήσωσιν.

Οἱ ὁδοκαθαρισταὶ τῶν Ἀθηνῶν δὲν εἶνε πλέον οἱ παλαιοί μας γνώριμοι. Ἤλλαξεν ἡ προϊσταμένη ἀρχή· ἤλλαξε φυσικῶς καὶ τὸ ὑπηρετικόν της προσωπικόν, ἤλλαξαν φυσικῶς καὶ οἱ στίχοι του. Οἱ ἀφελεῖς ἐκεῖνοι παλαιοὶ στίχοι, ἔργον γνωστοῦ ποιητοῦ, δι' ὧν μᾶς ἐχαιρέτιζον ἄλλοτε:

Ἂν εἰς τὴν αὐλήν σας τύχῃ τὴν αὐγὴν ὁποῦ περνῶ
ἢ μικρόν τι σκουπιδάκι, ἢ νεράκι χθεσινό,
μὲ τὸ σάρωμά μου τρέχω, καθαρίζω τὴν αὐλή,
καὶ λαμποκοποῦν οἱ δρόμοι, κι' ὅλα φαίνονται γυαλί...

ἐξέλιπον ἐφέτος. Μένουσι τεθαμμένοι τίς οἶδεν εἰς τίνος παυσανίου *σκουπιδᾶ* τὰ θυλάκια· ἀντ' αὐτῶν δὲ μᾶς ἀναγγέλλει, γοργὸς τριποδίζων, ὁ πατριωτικὸς λυρισμὸς τῶν νέων ὁδοκαθαριστῶν, ὅτι·

. . . ἂν τὰ φέρῃ ὁ Θεός
κ' ἡ χώρα μας αὐξήσῃ,
τότε κ' ἐμεῖς οἱ δόστυχοι
μ' αὐτὸ τὸ σάρωμά μας
θὲ νὰ σαρώνουμε παρᾶ,
κι' ὄχι σκουπίδια βρωμερά!

Ἔχουσι, βλέπετε, πατριωτισμὸν οἱ ὁδοκαθαρισταί μας· ἀλλὰ συλλογίζονται κάπως καὶ τὴν βελτίωσιν τοῦ μέλλοντός των.

Οἱ ὑπηρετομεσῖται—νεότευκτοι δημόσιοι λειτουργοί, ὡς γνωρίζουσιν οἱ ἡμέτεροι ἀναγνῶσται,—σαλπίζουσι πολεμιστήριον, καὶ καλοῦσιν ὁλόκληρον τὸ τάγμα των εἰς τὰ ὅπλα. *Ἐγείρου*, κραυγάζουσι,

. . . ἐγείρου νὰ σὲ ἴδουν στὸ ποδάρι,
νὰ τρομάξουν ὅσοι τώρα σὲ φωνάζουν ξυπολιάρη.
Ἡ πατρὶς σὲ μᾶς ἀνήκει, καὶ ἂς γίνωμεν κομμάτια,
ἂς δουλεύουν 'στοὺς τυράννους ὅσοι ἔφτιασαν παλάτια!

Μὴ νομίσῃ δέ τις, ὅτι δὲν ἔχουσι καὶ οὗτοι ἐνδόμυχόν τινα πόθον νὰ *φτιάσουν παλάτια*. Τοὐναντίον! ἀπεπειράθησαν μάλιστα νὰ συναγάγωσι τὰ πρῶτα πρὸς τοῦτο κεφάλαια, φορολογοῦντες ἀνὰ πεντήκοντα λεπτὰ τὸ *κεφάλι* τοὺς ὑπηρέτας καὶ τὰς ὑπηρετρίας μας· ἀλλὰ δυστυχῶς ἡ ἀστυνομία τὸ ἐμυρίσθη ἐγκαίρως . . . καὶ ἐκ τούτου ἴσως οἱ στίχοι των.

Τὸ αὐτὸ πολεμικὸν μένος ἐμπνέει ἐφέτος καὶ τὸν καπνοδοχοκαθαριστήν, ὅστις ὑπολαμβάνων, φαίνεται, τὰς καπνοδόχους ὡς *Τούρκους*, κ' ἑτοιμαζόμενος νὰ ἱππεύσῃ—ὡς στρίγλα τις τῆς μεσαιωνικῆς μυθολογίας—ἐπὶ τοῦ σαρώθρου του, ἀναφωνεῖ πλήρης ἐνθουσιασμοῦ:

Χαίρετε ὅπλα θεϊκά, καὶ σκούπα θαρραλέα,
Μοιάζεις τὸν ἀρειμάνιον καὶ ὀξύθυμον ἱππέα,
Κ' ἐγὼ αὐτὸν θὰ μιμηθῶ, κι' ὡς λέων θὰ ὁρμήσω,
καὶ μὲ τὰ τζάκια θὰ πιασθῶ καὶ θὰ μονομαχήσω!

Μὴ τρομάζετε διὰ τὰ *τζάκια* σας! Ὡς πολλοὶ συνήθως τῶν ἡρώων, ὁ καπνοδοχοκαθαριστής μας *τὸ λέγει ἀλλὰ δὲν τὸ κάμνει*.

Οἱ ὑδρονομεῖς μας εἶνε εὐτράπελοι, ἐπέτυχον δέ, φαίνεται, καὶ ποιητὴν *διαβασμένον*. Μᾶς ἐνθυμίζουσι τοῦ Πινδάρου τὸ *ἄριστον μὲν ὕδωρ*, καὶ προσθέτουσι:

Ἀλλὰ σεῖς ζητεῖτε στίχους, διὰ τοὺς ἄλλους τί σᾶς [μέλει;
Καὶ ἐξ ἄλλου πάλιν ὕδωρ καθαρὸν ἕκαστος θέλει.

Ὄχι! ὄχι! τόσον ἄπληστοι καὶ ἀδιάκριτοι δὲν εἴμεθα. Ἂς μᾶς δώσουν τὸ δεύτερον καὶ τὸ πρῶτον χάρισμά των.

Οἱ ὑπηρέται τοῦ φωταερίου εὔχονται εἰς τοὺς κατοίκους τῶν Ἀθηνῶν

τὸ γκὰζ νὰ προφθάσῃ
τὴν πόλιν νὰ φωταγωγῇ καθὼς τῆς Βρεταν[ί]ας
Λονδῖνον τὴν πρωτεύουσαν μεθ' ὑπερηφανείας,

ὑποθέτοντες παραδόξως, ὅτι οἱ κάτοικοι τῶν Ἀθηνῶν ἀποτελοῦσι τὴν διεύθυνσιν τῆς *Ἑταιρίας τοῦ ἀεριόφωτος*.

Ἂς μεταβῶμεν νῦν εἰς τοὺς διανομεῖς τῶν ἐφημερίδων, παρατρέχοντες κατ' ἀνάγκην τὰς ἄκρους καὶ ἥκιστα διασκεδαστικάς, καίτοι παραδόξως πρωτοτύπους, εὐχὰς τοῦ πολυπληθοῦς τάγματος τῶν παντοειδῶν κλητήρων καὶ ἄλλων μικροτέρων φορολόγων, εἰς οὓς προσετέθη ἐφέτος καὶ ὁ *διανομεὺς τῶν συγγραμμάτων*, ὅστις προλογίζων:

Ἕνα χρόνο περιμένω νὰ πρόβω κ' ἐγὼ συντάκτης,
τὰς ἰδέας μου νὰ ἐκφράσω, χάριν τοῦ κοινοῦ λαοῦ,
ἀντιγράφει κατόπιν ἓν ἄσμα γνωστὸν εἰς τοὺς
ἡμετέρους ἀναγνώστας, τίς οἶδε παρὰ τίνος τῶν
κυρίων του διδαχθεὶς τὴν τέχνην.

Ἂς ἀναφέρωμεν ὅμως ἐν παρόδῳ, διότι θὰ ἦτο κρῖμα ἀληθῶς νὰ παρέλθῃ ἀπαρατήρητον, τὸ στιχηρὸν μηνολόγιον τοῦ καφεπώλου τῆς Βουλῆς, ὅστις πανηγυρίζων δι' ἑνὸς τετραστίχου ἕκαστον τῶν δώδεκα μηνῶν τοῦ ἔτους, ἀποτείνει τὸ περιπαθὲς αὐτὸ παράπονον εἰς τὸν Νοέμβριον:

Ποῦ τῆς ἐξοχῆς τὰ κάλλη,
ποῦ ἡ τόση ποικιλία;
Μὴν Νοέμβριος καϋμένες,
διατί τόση κακία;

Δὲν πρέπει δ' ἐπίσης νὰ λησμονηθῶσιν οἱ διανομεῖς τῶν θεατρικῶν προγραμμάτων, οἵτινες ἐν μέσῳ τριάκοντα ἐννέα πολυσχήμων θαυμαστικῶν καὶ ἐρωτηματικῶν σημείων, βεβαιοῦσι διὰ τῶν φοβερωτέρων στίχων, οἵτινες ἐγράφησαν ἀπὸ καταβολῆς Ἑλλάδος, ὅτι

ὅπως ἡ ῥάβδος ἡ ξηρὰ ἐβλάστησε κλωνάρια!,
φωνάζει! ὁ Βασίλειος! ὁ τῆς Καππαδοκίας!
τοιουτοτρόπως δύναται καὶ ὁ διάδοχός μας,
νὰ πάρῃ τὴν πρωτεύουσαν τοῦ Μαύρου! Κων[τίνου!!
ὁ ἔνδοξος τῶν Γιγαντῶν? μέγας Καραϊσκάκης?
ἐκ τοῦ λαμπροῦ μνημείου του τοὺς Ἕλληνας εὐχᾶται...

Ἀλλὰ καὶ τῶν ἐφημερίδων οἱ βάρδοι δὲν εἶνε ὀλιγώτερον ἀστεῖοι οὐδ' ὀλιγώτερον ἀκατανόητοι τῶν μνημονευθέντων ἤδη συναδέλφων των. Πολὺ φοβούμεθα μάλιστα, μὴ αἱ πλεῖσται τῶν ἐφετεινῶν των προσφωνήσεων ἐγράφησαν μετὰ προηγουμένην αὐτῶν συνεννόησιν.

Ἀκούσατε π.χ. ἕνα ἐξ αὐτῶν ἀποφαινόμενον ἱεροφαντικῶς:

Μέλαν εἶνε τὸ παρελθόν, πλῆρες πικρῶν ὀδύνων,
κάτοπτρον εἶνε ἀκριβὲς σβεσθέντων μεγαλείων.
Εἶνε ὁ τάφος ὁ σκληρὸς ἑλληνικῶν ὀνείρων,
εἶνε παλαίστρα ἄδοξος τῶν φαύλων ὑπουργείων.
Φεύγει οἰκτρὸν τὸ παρελθὸν ὡς ὕδωρ καταῤῥέον,
τὸ μέλλον δὲ προσμειδιᾷ εὔελπι καὶ ὡραῖον.

Ἐννοήσατε τίποτε; Ὄχι, βέβαια. Οὐδ' ἐγώ.

Ἀκούσατε ἄλλον, εἰς ὃν ὁ ποιητικός του μετεωρισμὸς ὑπαγορεύει τὰ ἑξῆς ἀρίμητα:

Ὡς φωστὴρ τῆς ἀληθείας ἀνατέλλει νέος χρόνος!
Στρέψατε τὸ βλέμμα, φίλοι, πάντες κλίνατε τὸ γόνυ,
ἔκθαμβοι εἰς τὴν ἐλπίδα, ἣν προδίδει ἀφῆκαν μόνοι,
καὶ μὴ τυχὸν ὑποθέσητε, ὅτι μεταβάλλομεν κατὰ
κεραίαν τὸ κείμενον.

Ἄλλος, μετριοφρονέστερος τοὐλάχιστον, καὶ ἐκ προοιμίων ἐξευμενίζων τοὺς ἀναγνώστας του, λέγει ἐν ταπεινοσύνῃ:

. . . καὶ τώρα ἂν δὲν χύσω
στίφη ἐκλάμπρων ἰδεῶν καὶ σκέψεων μεγάλων,
παιδιὰ σεῖς οἱ θέλοντες τὴν λύραν νὰ τονίσω!

Αὐτὸ δὰ ἔλειπε τώρα! νὰ παίωμεν ἡμεῖς, ἂν ὁ κύριος οὗτος δὲν *χύνει στίφη ἐκλάμπρων ἰδεῶν*. Ποῖος τοῦ εἶπε . . .; il est si facile de ne pas écrire.

Τέταρτος, καὶ πάντων ἀρειμανιώτατος, βεβαιοῖ, ὅτι

Ἂν δὲ ἠματώσουμε τὴ γῆ, τὴν χώρα ποῦ ζητᾶμε,
τὸ ζ ή τ η μ α δὲν ἔπεσε 'σὰν σῦκο νὰ τὸ φᾶμε.

Ἐδῶ σχόλιον δὲν χωρεῖ. Ὁ ἄνθρωπος, βλέπετε, ἐκφράζει καθαρώτατα τὴν ἰδέαν του.

Ἀρειμάνιοι εἶνε καὶ ἄλλοι βάρδοι, ἀλλὰ τὸ πολεμικὸν αὐτῶν μένος ἔχει ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἐλεγειακὴν τὴν ἐπίχρωσιν, καὶ κιρνᾶται μᾶλλον μετά τινος δυσθυμίας ἐπὶ τῇ μέχρι τοῦδε ἀποτυχίᾳ τῶν ἑλληνικῶν ἐλπίδων. Τούτων οἱ στίχοι εἶνε οἱ σχετικῶς ὑποφερτότεροι ὅσων ἔβρεξεν ἐφέτος ἡ πρώτη Ἰανουαρίου. Εἰς αὐτοὺς δὲ καταλέγονται οἱ ἑπόμενοι:

Ὁ ταχυδρόμος πέρασε, καὶ ταχυδρόμος φτάνει,
μὲ τὴ χαρὰ 's τὸ πρόσωπο καὶ μὲ τὴ λεβεντιά του.
Πόσαις δὲν ἔχει συμφοραῖς, πόσαις πληγαῖς νὰ γιάνῃ,
καὶ πόσοι πόθοι δὲ ξυπνοῦν κρυφὰ 's τὸ πάτημά του!
Ἴσως ἀπὸ τῆς μέραις του λαμπρότερη μιὰ μέρα
θὰ ξημερώσῃ χαροπή, ἴσως εἶνε γραμμένο
ἐκεῖ ψηλὰ 's τὸν Ὄλυμπο, 's τὴν Ὄσσα ἐκεῖ πέρα
τὸ γαλαζένιο φλάμπουρο νὰ ἰδοῦμε στηλωμένο!

Δὲν μνημονεύομεν τῶν ἄλλων, διότι πάντες σχεδὸν εἶνε παράφρασις τῶν ἀνωτέρω, καὶ πλὴν τούτου φοβούμεθα μὴ κουράσωμεν ἐπὶ τέλους τὸν ἀναγνώστην. Ἂς μᾶς ἐπιτρέψῃ ὅμως—κ' ἐλπίζομεν ὅτι δὲν θὰ μετανοήσῃ διὰ τὴν ἀδειαν,—ἀφοῦ διετρέξαμεν μετ' αὐτοῦ πᾶσαν τὴν ἄνυδρον ἐκείνην Σαχάραν, νὰ σταματήσωμεν τὸ βῆμα εἰς μικράν τινα ὄασιν, τὴν μόνην δυστυχῶς, ἣν μᾶς παρέχει ἡ ἐφετεινὴ ποίησις τῆς πρώτης τοῦ ἔτους. Εἶνε προσφώνησις ἱκετήριος ἀπόρου μαθητοῦ, καταλήγουσα διὰ τῶν ἑπομένων καλῶν στίχων:

Φεῦ, ἤμην ἄλλοτε κ' ἐγὼ υἱὸς καλῆς οἰκίας·
ὅ,τι ζητῶ τὸ ἔδιδον . . . ἀλλὰ ἡ φωλεά μου
κατέπεσεν ὑπὸ πνοὰς ἀνέμου ὀλεθρίας,
καὶ ἤδη ἄρτον σᾶς ζητοῦν ξηρὸν τὰ δάκρυά μου!
Δότε μου, δότε! Ὅμως μὴ τὴν ὄψιν μου ἴδητε·
τὴν ἐντροπὴν τοῦ δυστυχοῦς αἰτοῦντος σεβασθῆτε!

Οἱ στίχοι οὗτοι ἐλέγχουσι πρόδηλον τὸν κάλαμον διακεκριμένου ἡμῶν ποιητοῦ, οὗτινος ἵλεως ἡ Μοῦσα ἔτεινε τὴν χεῖρα εἰς τὴν αἰδήμονα πενίαν.

Ἅπας ὁ λοιπὸς φορυτὸς τῶν καλανδικῶν ςιχουργημάτων τῆς πρώτης τοῦ ἔτους 1880, ἐκτὸς ὀλίγων ἐντίμων ἐξαιρέσεων, φαίνεται μάλλον ἔργον τῶν διανομέων αὐτῶν, οἵτινες, συναισθανθέντες πιθανῶς, ὡς ἐν ἀρχῇ ἐλέγομεν, ὅτι εἶνε περιττὴ ἡ ποίησις ὡς συνοδὸς τῶν εὐχῶν των, ἀπεφάσισαν νὰ ἐπιληφθῶσι αὐτοὶ μόνοι των τοῦ ἔργου.

Δὲν τοὺς ἐλέγχομεν διὰ τοῦτο. Θὰ ἦτο ἀγνωμοσύνη μας νὰ τοὺς μεμφθῶμεν δι' ὅσην μᾶς παρέσχον διασκέδασιν.

Ἀγγελος Βλαχος.

ΑΘΗΝΑΙΚΑΙ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

ΙΓ'

ΤΗ ΚΥΡΙΑ Χ***, ΕΙΣ ΠΑΡΙΣΙΟΥΣ.

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 14 Ἰανουαρίου 1880.

Πέντε ὁλοκλήρους μῆνας εἶχον νὰ λάβω γράμμα σου, καὶ ὑπέθετον ὅτι μὲ εἶχες ἐντελῶς λησμονήσει, ὅτε, ἐπιστρέψασα εἰς Ἀθήνας, ὅθεν ἔλειψα καθ' ὅλον σχεδὸν αὐτὸ τὸ διάστημα, εὗρον ἐπὶ τῆς τραπέζης μου τρεῖς σου συγχρόνως ἐπιστολάς, πλήρεις πικρῶν μὲν παραπόνων διὰ τὴν σιωπήν μου χαριεστάτων δὲ λεπτομερειῶν τῶν περιπλανήσεών σου καὶ τοῦ ἐν Παρισίοις βίου σου. Καὶ εἰς μὲν τὰ παράπονά σου ἀπαντᾷ, ἐπαρκῶς ἐλπίζω, ἡ ἀπουσία μου, ἥτις, σημείωσαι καὶ τοῦτο εἰς λογαριασμὸν τῆς εἰλικρινείας μου, μ' ἔδωκε νέαν ἀφορμὴν ὄχι μόνον νὰ ἐκτιμήσω τὴν ἀγάπην σου, ἀλλὰ καὶ νὰ *καμαρώσω* πάλιν διὰ τὴν εὐχαρίστησιν τὴν ὁποίαν σοῦ προξενεῖ ἡ ἀθηναϊκή μου φλυαρία. Αἱ δὲ λεπτομέρειαι τῆς κατὰ τὸ πεντάμηνον αὐτὸ διάστημα ζωῆς σου, γεγραμμέναι μεθ' ὅλης ἐκείνης τῆς χάριτος καὶ τῆς ἀφελοῦς ἀσυναρτησίας, ἥτις χαρακτηρίζει τὴν νωχελῆ σου φύσιν, μὲ κατεγοήτευσαν ἀληθῶς, καὶ μὲ μετεβίβασαν πολλάκις, ὡς ἐν ὀνείρῳ, ἀπὸ τῆς μικρᾶς μου ἀθηναϊκῆς φωλεᾶς εἰς τὸν εὐρὺν ὁρίζοντα τοῦ εὐρωπαϊκοῦ κόσμου. Αἱ λεπτομέρειαι ἰδίως τοῦ παρισινοῦ χειμῶνος, ἡ ὡραία σου περιγραφὴ τῆς χιονοσκεποῦς παρόδου τῶν Ἡλυσίων καὶ τοῦ παγωμένου Σηκουάνα, καὶ ἡ ὀδυνηρά σου ἀφήγησις τῆς διαρκοῦς ῥιγετιάσεως, ἥτις σὲ κατεῖχεν ὑφ' ὅλας σου τὰς σισύρας καὶ μ' ὅλην τὴν σπινθηρακίζουσαν ἑστίαν σου, μ' ἔκαμε πολλάκις νὰ διαῤῥαγῶ εἰς ἄσβεστον γέλωτα. Ἠξεύρεις διατί; Ἐνθυμήθην τὰς καλοκαιρινάς σου ἐπιστολάς, καὶ τὴν δροσομανίαν ἥτις σὲ εἶχε καταλάβει· ἀνεμνήσθην ὅτι ἀφῆκες ἐν μηνὶ Αὐγούστῳ τὴν Ἑλβετίαν, διότι δὲν τὴν εὕρισκες ἀρκετὰ δροσερά, καὶ ὅτι ἐβάδιζες πρὸς βορρᾶν εἰς ἀναζήτησιν ψύχους· ἐσυλλογίσθην τέλος τὴν δημώδη ἑλληνικὴν παροιμίαν: *τὰ μικρὰ δὲν ἤθελες, τὰ μεγάλα 'γύρευες*, καὶ ἐξεκαρδίσθην σκεπτομένη, ὅτι εἴκοσι βαθμοὶ ὑπὸ τὸ μηδὲν εὐχαρίστησαν τέλος πάντων *καὶ μὲ τὸ παραπάνω* τὴν ἀπληστίαν σου.

Ἠξεύρεις ὅμως ὅτι καὶ ἡμεῖς οἱ μικροὶ καὶ ἄσημοι Ἀθηναῖοι δὲν καθυστερήσαμεν εἰς τὴν *τουρτουριστικὴν* συναυλίαν, τὴν ὁποίαν συνεκρότησαν ἐφέτος οἱ πάγοι καθ' ὅλην τὴν Εὐρώπην; Τετράκις μέχρι τοῦδε ἐλεύκανεν ἡ χιὼν τὰς ὁδοὺς καὶ τοὺς ὀρόφους τῶν οἴκων μας· ὁ βορρᾶς, τοῦ ὁποίου ἐθρηνοῦμεν ἄλλοτε καὶ ἰδίως πέρυσι τὴν ἀπουσίαν, πνέει ἀδιακόπως σχεδὸν ἀπὸ δύο ἤδη μηνῶν, καὶ τὰ ὕδατα τῶν ὑπαίθρων αὐλάκων παγώνουσι κατὰ πᾶσαν σχεδὸν νύκτα. Εὐτυχῶς παγώνει μαζύ των καὶ ὁ πηλὸς τῶν ὁδῶν μας, αἵτινες στίλβουσιν οὕτω καὶ λαμποκοποῦσι τὴν πρωΐαν, ὅσον οὐδεμία ποτὲ δημοτικὴ ἀρχὴ θὰ τὸ κατώρθωνε.

Δὲν σοῦ περιγράφω λεπτομερῶς τὰ τοῦ χειμῶνός μας, διότι τί νέον δύνανται νὰ μάθωσιν οἱ δύο μόλις βαθμοὶ ψύχους, τοὺς ὁποίους ἐζήσαμεν ἡμεῖς, εἰς τοὺς εἴκοσι, τοὺς ὁποίους ἔζησες σύ; Τὰ συνάχιά μας, καὶ τοὺς βῆχάς μας καὶ τὰς πορφυρᾶς μας ῥίνας, τὰ εἴχετε, ὑποθέτω, καὶ σεῖς, πολὺ ἀφθονώτερα καὶ ποικιλώτερα, καὶ οὐδεμίαν ἑπομένως θὰ ἔχεις διάθεσιν νὰ μάθῃς, ποσάκις ἐπταρνίσθην κατὰ τὸν παρελθόντα μῆνα, καὶ πῶς βασανίζομαι νὰ θεραπεύσω τὰς χιονίστρας τῶν χειρῶν μου. Ὅ,τι ὅμως θέλεις νὰ μάθῃς, ὅ,τι ἀπαραιτήτως ἐπιθυμεῖς νὰ σοῦ διηγηθῶ, εἶνε τὸ πῶς διασκεδάζομεν ἐφέτος. Χορεύομεν; Πηγαίνομεν εἰς τὸ θέατρον; Ἀκούομεν μουσικήν; Γίνονται συναναστροφαί;

Εἰς ὅλα σου αὐτὰ ἐρωτήματα ἀδύνατον, ἐννοεῖς, μοῦ εἶνε ν' ἀπαντήσω διὰ μιᾶς καὶ μόνης μου ἐπιστολῆς. Ἡσύχασε ὅμως, καὶ δὲν θὰ σ' ἀφήσω δυσηρεστημένην, ἀφοῦ θέλεις νὰ τὰ μάθῃς ὅλα. Σοῦ ὑπόσχομαι νὰ βαρυνθῇς ἐπὶ τέλους τὴν φλυαρίαν μου, ἐπὶ τῷ ὅρῳ bien entendu νὰ βαρυνθῶ καὶ ἐγὼ τὴν ἰδικήν σου. Χορεύομεν; ἐρωτᾷς. Καὶ τί ἄλλο κάμνομεν; σοῦ ἀπαντῶ. Οἱ χοροί, καὶ αἱ χορευτικαὶ ἑσπερίδες, καὶ αἱ *δευτέραι* (θὰ ἔπρεπεν ἴσως *δεύτεραι* κατὰ σέ, ἥτις εἶσαι à cheval sur la grammaire· ἀλλὰ τί νὰ σοῦ εἰπῶ; δὲν μοῦ ἔρχεται) καὶ αἱ *τρίται* ἤρχισαν ἤδη ἀπὸ τοῦ παρελθόντος μηνός, καὶ φαντάσου τί κακὸν ἔχει νὰ γείνῃ μέχρι τῶν ἀπόκρεω, αἱ ὁποῖαι συμπίπτουν ἐφέτος... τὴν τρίτην Μαρτίου. Αἱ χορευτικαὶ καὶ διασκεδαστικαί μας ὀρέξεις ἀνεπτύχθησαν, βλέπεις, κατ' εὐθὺν λόγον πρὸς τὴν διάρκειαν τῶν ἀπόκρεω, καὶ ἀπὸ τῆς α' Ἰανουαρίου, ὅτ' ἐδόθη ὁ πρῶτος γενικὸς χορὸς τῆς Αὐλῆς, ἐπέρχονται καθ' ἑβδομάδα ἀλλεπάλληλοι αἱ προσκλήσεις, αἱ δὲ ὀλίγαι μας ῥάπτριαι δὲν προφθάνουσιν, ὄχι νὰ μᾶς ῥάπτωσιν, ἀλλ' οὐδὲ κἂν νὰ μᾶς ἀκούωσι. Κατήντησαν καὶ αὐταὶ personnages, καὶ πολὺ φοβοῦμαι μήπως ὁρίσωσιν ἐπὶ τέλους ὥρας ἀκροάσεων, ὡς οἱ ὑπουργοί μας.

Περὶ τοῦ αὐλικοῦ χοροῦ τῆς πρώτης τοῦ ἔτους δὲν σοῦ γράφω τίποτε. Ἦτο ὅμοιος κατὰ τὴν λαμπρότητα πρὸς τοὺς χοροὺς τῶν παρελθόντων ἐτῶν, τοὺς ὁποίους γνωρίζεις, διότι εἶδες πολλούς· ἐπιφυλάσσομαι δὲ νὰ σοῦ γράψω λεπτομερέστερον περὶ τοῦ μικροῦ χοροῦ, ὅστις δίδεται ἀπόψε, διὰ τῆς προσεχοῦς μου ἐπιστολῆς. Ἂς σοῦ εἴπω σήμερον ὀλίγα τινὰ περὶ τοῦ χοροῦ τῆς Κυρίας Serpieri, καὶ ταῦτα, σημειώσαι, οὐχὶ μεθ' ὅλης τῆς λεπτομερείας, τὴν ὁποίαν ποθεῖ ἡ ἄπληστός σου περιέργεια, διότι οὔτε τὰ ὅρια ἁπλῆς ἐπιστολῆς θὰ ἐχώρουν ὅσα θέλεις σύ, οὔτε ὁ κάλαμος τῆς φίλης σου θὰ ἐπήρκει. Περὶ τὴν χορευτικὴν αὐτὴν ἑσπερίδα, — διότι οὕτω τὴν ὠνόμαζον μετριοφρόνως τὰ προσκλητήρια — ἐγένετο πολὺς ἐκ προσιμίων ὁ πάταγος, καὶ ἀμύθητον ὑπῆρξε τὸ πλῆθος — ἄρρεν καὶ θῆλυ — ὅπερ ἔφερε τὴν προχθὲς ἑσπέραν ἔνδυμα γάμου. Οὕτω δὲ τὸ μέγα ἐκεῖνο μέγαρον, τοῦ ὁποίου ἐθαυμάσαμεν, ἐνθυμεῖσαι, ἄλλοτε ὁμοῦ τὰς ἡμιτελεῖς μὲν ἀλλ' εὐρείας καὶ πολυπληθεῖς αἰθούσας, ἐπλημμύρωθη μέχρι καὶ αὐτῶν τῶν τελευταίων γωνιῶν τοῦ μεσορόφου, κ' ἐνόμιζεν ὁ περὶ τὴν δεκάτην ὥραν τοῦ προχθὲς Σαββάτου εἰσερχόμενος εἰς τὰ κατάκοσμα ἐκεῖνα δώματα, ὅτι παρίσταται εἰς δημοσίαν τινὰ ἀγόρευσιν τοῦ νέου ἡμῶν ἱεροφάντου Μακράκη, πολὺ πρὶν ἢ ὁ εἰσαγγελεὺς μετριάσῃ κάπως τὸν ἐνθουσιασμὸν τοῦ νοήμονος κοινοῦ τῆς πρωτευούσης, ὅπερ ἐτίμησεν ἐσχάτως τὸν προφήτην, κατὰ τὰς τελευταίας βουλευτικὰς ἐκλογάς, δι' ἑπτὰ χιλιάδων ψήφων, εἰς δόξαν τῆς καθολικῆς ψηφοφορίας! Ἡ πληθὺς δὲ αὕτη, κατὰ τὴν ὁμόφωνον τῆς ἰδίας πληθύος γνώμην, ὑπῆρξε τὸ μόνον ἐλάττωμα τῆς λαμπρᾶς ἐκείνης ἑσπερίδος, καθ' ἣν ἡμιλλῶντο ἡ ἀμίμητος καλλιτεχνικὴ τοῦ οἴκου διακόσμησις, ὁ ἄπλετος διὰ φωταερίου φωτισμὸς τῶν περιχρύσων αἰθουσῶν, ἡ τῆς ὀρχήστρας τελειότης, ὁ πλοῦτος καὶ ἡ κομψότης τῶν ἐσθήτων, ἡ χάρις τῶν χορευτριῶν, ἡ κοινωνικὴ σημασία τῶν προσκεκλημένων, τοῦ δείπνου ἡ ἄφθονος καὶ ἀριστοτεχνικὴ ποικιλία, καὶ ἐπὶ πᾶσιν ἡ προσηνὴς εὐγένεια καὶ περιποιητικότης τῶν οἰκοδεσποτῶν. Δὲν ἐπιχειρῶ, φιλτάτη, νὰ σοῦ περιγράψω τὰ θαυμάσια τῆς οἰκίας, οὐδὲ τὸν καλλίτεχνον εὐτρεπισμὸν τοῦ μεγάρου ἐκείνου, ὅπερ ἀνήγειρεν ὁ πλοῦτος τοῦ οἰκοδεσπότου καὶ ἡ τέχνη διακεκριμένου Ἕλληνος ἀρχιτέκτονος, τοῦ Κ. Θεοφιλᾶ. Θὰ ἐχρειαζόμην πολλὰς σελίδας, ἵνα σοῦ ἀποδώσω διὰ λέξεων τὴν βαθεῖαν ἐντύπωσιν τοῦ θαυμασμοῦ, τὸν ὁποῖον μοῦ ἐπροξένησεν ἡ κατάλευκος καὶ δι' ἀναγλύφων ἐκναστοχάρτου περίκοσμος αἴθουσα κατὰ τὴν βορειοανατολικὴν πρόσοψιν τοῦ μεγάρου, ἡ διαιρουμένη εἰς δύο διὰ κομψοτάτων στηλῶν ἐκ λευκοῦ πεντελικοῦ μαρμάρου, ἡ παρ' αὐτῇ δεξιόθεν μικροτέρα, διακεκοσμημένη διὰ γραφῶν καὶ ἐπίπλων κατὰ τὸν ἐπὶ Λουδοβίκου τοῦ ΙΕ'. συρμόν, ἡ ἄλλη παρακειμένη, ἐπὶ τῶν τοίχων τῆς ὁποίας ἀνευρίσκει τις τὸν ῥυθμὸν καὶ τὰς γραγὰς τῶν πομπηϊανῶν δωμάτων, τὸ περαιτέρω μαγευτικὸν μικρογράφημα τῶν ἀραβουργημάτων τῆς Ἀλάμβρας, καὶ τέλος τὸ ἐκ ξύλου δρυὸς περίγλυφον ἑστιατόριον, ὅπου διαρκῶς ἑστρωμένον κυλικεῖον ἀνέψυχε τοὺς διψῶντας κ' ἐνεδυνάμου τοὺς ἀπαύστως σχεδὸν πεινῶντας στομάχους τῶν προσκεκλημένων, χορευόντων καὶ μή. Ἄλλως δὲ ἡ περιέργειά σου θὰ ἐπιθυμεῖ ἀναντιῤῥήτως λεπτομερεστέραν μᾶλλον καὶ φλυαροτέραν τὴν περιγραφὴν τῶν κυριῶν καὶ τῶν ἐνδυμασιῶν των. Καὶ δι' αὐτὸ ὅμως . . . τί νὰ σοῦ εἴπω! ἐντρέπομαι, ἀλλ' ἡ ἀλήθεια εἶνε, ὅτι ὀλίγα ἐνθυμοῦμαι, διότι ὀλίγα εἶδον. Ἤμεθα τόσον πολλαὶ καὶ τόσον πυκναί, ὥστε σὲ βεβαιῶ, ὅτι πολλάς μας φίλας μόλις κατώρθωσα νὰ ἴδω καὶ νὰ χαιρετήσω εἰς τὸ τέλος τοῦ χοροῦ. Σοῦ ἀναφέρω μόνον ἐν γένει, ὅτι αἱ ἐσθῆτες τῶν χορευτριῶν ἦσαν βαρεῖαι ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ καὶ ὅλαι σχεδὸν πλούσιαι, ἐκτὸς ὀλιγίστων—δυςτυχῶς!—ἐξαιρέσεων. Τρίχαπτα πανταχοῦ, πλημμύρα de points d'Angleterre et de points de Bruxelles, κεντήματα βαρύτιμα, φορέματα ἐκ μεταξοπτίλου, ἀδάμαντες καὶ μαργαρῖται εἰς σχήματα περιδεραίων καὶ πτίλων καὶ χρυσσαλλίδων, ἄνθη χαριέςατα, ὡραιότερα τῶν ἀληθινῶν, καὶ οὐραὶ. . . οὐραὶ. . . τόσον μακραί, ὥστε ἐσχίσθησαν, ἐσχίσθησαν καὶ πάλιν ἔμειναν. Καὶ ποῖαι ἦσαν αἱ ὡραιότεραι τοῦ χοροῦ; θὰ μ' ἐρωτήσῃς βέβαια. Τί νὰ σὲ εἰπῶ; Ἠξεύρεις, ὅτι ἔχω τὸ φοβερὸν ἐλάττωμα νὰ ἦμαι δύσκολος, καὶ ὅτι σπανίως τολμῶ ν' ἀπονέμω τίτλους καλλονῆς. Πρέπει ὅμως ὅπως δήποτε νὰ διακρίνω μεταξὺ τοῦ πλήθους τὴν ζωηρότητα καὶ τὴν χάριν τῆς Κυρίας Α., τὴν ἤρεμον μεγαλοπρέπειαν τῆς Κυρίας Κ., τὸ ἐπιβάλλον παράστημα τῆς Κυρίας Σ. καὶ τὸ ἀφελὲς ἐκεῖνο ἀλλ' ἀνθηρότατον κάλλος τῆς Κυρίας Ν., ὅπερ κρῖμα ἀληθῶς ὅτι ἀτελῶς ἐκτιμᾷ ἡ ῥάπτριά της. Ἐκ τῶν δεσποινίδων μὲ ἤρεσαν πολὺ δύο μικρὰ μικρὰ ἀλλὰ χαριέςατα κοράσια, ἅτινα διατηροῦσιν ἐπὶ τοῦ ἀφελοῦς των προσώπου ὅλην τὴν χάριν τῆς νεαρᾶς των ἡλικίας, καὶ ἀνανατέλλουσιν ἐπὶ τῆς ἐρυθριώσης μορφῆς των ὅλον ἐκεῖνο τὸ ἀνέκφραστον τῆς ἀθωό-

τητος γόητρον, ὅπερ, δυστυχῶς, ἐξαλείφει παρ' ἡμῖν ἀπὸ ἡμέρας εἰς ἡμέραν ἡ μετάγγισις τοῦ πολιτισμοῦ τῆς Ἑσπερίας. Ἡ δεσποινὶς Κ. καὶ ἡ δεσποινὶς Κ. εἶνε κομψόταται κόραι, καὶ πεποίθησιν ἔχω, ὅτι θὰ γείνωσιν ἔτι κομψότεραι καὶ ὡραῖαι κυρίαι.

Ὁ χορὸς ὑπῆρξε ζωηρότατος καὶ πλήρης ἀδιαπτώτου εὐθυμίας ἀπ' ἀρχῆς μέχρι τέλους· τὸ δὲ ἀκροτελεύτιον cotillon διέκριναν ὡραιότατα εἰκόνες—σοῦ μεταφράζω οὕτω τὰς figures—ὧν δύο ἰδίως παρήγαγον ἀληθῶς μαγευτικὸν ἀποτέλεσμα. Κατὰ τὴν μίαν ἐξ αὐτῶν εὑρέθησαν διὰ μιᾶς οἱ πλεῖστοι τῶν χορευτῶν περιβεβλημένοι πολυχρώμους καὶ ποικίλας ἐκ σιγαροχάρτου ἐνδυμασίας, ἃς ἐξῆγον αἱ χορεύτριαί των ἐκ μικρῶν περιχρύσων κυλίνδρων, διανεμηθέντων εἰς αὐτὰς ἐπὶ τούτῳ· περιεδινοῦντο δὲ οὕτω τὰ χορεύοντα ζεύγη ἐντὸς τῆς καταφώτου αἰθούσης, καὶ τὸ θέαμα μοὶ ἀνέμνησεν εἰκόνα τινὰ τῶν ἀπόκρεω τῆς Βενετίας, ἣν εἶδον ποτὲ ἐν Ἰταλίᾳ. Κατὰ τὴν ἄλλην ἔθραυον αἱ χορεύτριαι κατὰ κεφαλῆς τῶν χορευτῶν των λευκὰς ἐκ λεπτοτάτου χαρτίου σφαίρας, καὶ ἀνεπήδα ἐξ αὐτῶν νέφος ὁλόκληρον μικρῶν τεμαχιδίων χάρτου λευκοῦ, ἅτινα ἐπλήρουν, ὡς χιόνος νιφάδες, τὸν ἀέρα, τὸ ἔδαφος, τὰς κόμας τῶν κυριῶν καὶ τῶν κυρίων τὰ μελανὰ φορέματα. Ἐνόμιζες ὅτι χιὼν κατέπιπτε τὴν στιγμὴν ἐκείνην πυκνή, καὶ ἠπόρεις ὅτι δὲν ἠσθάνεσο παγωμένους τοὺς λοβοὺς τῶν ὠτίων σου.

Τὴν πέμπτην ὥραν μετὰ τὸ μεσονύκτιον τὸ μέγαρον ἦτο σκοτεινόν, καὶ τοὺς λοβοὺς τῶν ὠτίων μας ἐπάγωνεν ἀληθῶς ἡ παγερὰ ἀτμοσφαῖρα τῶν Ἀθηνῶν, ἐν μέσῳ τῶν κλειστῶν ἁμαξῶν, αἵτινες μᾶς μετέφερον οἴκαδε.

Σοφία.

Γνῶμαι καὶ σκέψεις ἠθικαὶ τοῦ Δουκὸς

ΔΕ-ΛΑ-ΡΟΣΦΟΥΚΩ

[Μετάφρασις Γ. Ζωγιοῦ.]

372.

Οἱ πλεῖστοι νεανίαι τὴν σκαιότητα καὶ τὴν ἀγροικίαν ἀφέλειαν νομίζουσι.

373.

Ὑπάρχουσι δάκρυα, καὶ ἡμᾶς πολλάκις ἐξαπατῶντα, ἀφ' οὗ ἐξηπάτησαν ἄλλους.

374.

Ὁ νομίζων ὅτι ἀγαπᾷ τὴν ἐρωμένην αὐτοῦ, αὐτῆς χάριν, μεγάλως ἀπατᾶται.

375.

Οἱ μικροὶ τὸν νοῦν συνήθως ἀποδοκιμάζουσι πᾶν ὅ,τι ὑπερβαίνει τῆς ἀντιλήψεως αὐτῶν τὰ ὅρια.

376.

Τὸν μὲν φθόνον καταλύει ἡ ἀληθινὴ φιλία, τὴν δὲ θρύψιν ὁ ἔρως ὁ ἀληθής.

377.

Ἡ περίνοια ἁμαρτάνει τοῦ σκοποῦ, ὄχι διότι δὲν φθάνει μέχρις αὐτοῦ, ἀλλὰ διότι ὑπερβαίνει αὐτόν. Τοῦτο δὲ αὐτῆς τὸ ἐλάττωμα εἶναι τὸ μέγιστον.

378.

Συμβουλὰς πολλοὶ δίδουσι, σύστημα ὅμως διαγωγῆς οὐδεὶς μεταδίδει.

379.

Ἀμαυρουμένης τῆς τοῦ ἀνθρώπου ἀξίας, συναμαυροῦται καὶ ἡ περὶ τοῦ καλοῦ αἴσθησις αὐτοῦ.

ΔΑΝΕΙΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

Μεταξὺ τῶν μαθητῶν τοῦ σχολείου πτωχοῦ τινος χωρίου ἦτο μικρός τις μαθητὴς ἀτακτότατος καὶ ἀμελέστατος ἰδίως εἰς τὴν ἀριθμητικήν. Ὁ διδάσκαλος θέλων νὰ παραστήσῃ εἰς αὐτὸν τὴν πρᾶξιν τῆς προσθέσεως ζωηρότερον, τῷ εἶπε τὸ ἑξῆς παράδειγμα·

«Εἰς τὸ δεξιόν μου θυλάκιον ἔχω πέντε τάλληρα καὶ εἰς τὸ ἀριστερὸν δύο· πόσα τάλληρα ἔχω ὅλα ὅλα;

— Γιὰ νὰ τὰ ἰδῶ! ἀπεκρίθη ὁ μαθητὴς χωρὶς τὸ παράπαν νὰ ταραχθῇ.

Καὶ ὁ τάλας διδάσκαλος τί νὰ κάμῃ, ἐγέλασε καὶ αὐτὸς ἐν τῇ ἀμηχανίᾳ του.

ΑΛΗΘΕΙΑΙ

*** Ἡ ὀξύνοια τοῦ πατρός, ὅσον μεγάλη καὶ ἂν ἦνε αὕτη, ἀμβλύνεται, ὅταν πρόκηται νὰ ζυγίσῃ τὸ πνεῦμα τοῦ τέκνου του.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

ᾳ Ὁ ἐν Σουὲζ τῆς Αἰγύπτου ὑποπρόξενος τῆς Ἑλλάδος κ. Δημοσθένης Μητσάκης, γράφει ἡ «Ὥρα», ἀποστελλόμενος ὑπὸ τῆς ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως, ἀνεχώρησεν ἐκ Σουὲζ εἰς Ἀβυσσινίαν περὶ τὰ τέλη Μαρτίου 1879. Δι' Ἀδόβης δὲ, ὅπου ἀφίκετο τὴν 20 Μαΐου, καὶ Δαβροταβὸρ ἀνῆλθε πρὸς τὸν βασιλέα Ἰωάννην διὰ φιλοφρονεστάτης ἐπιστολῆς προσκαλέσαντα αὐτὸν παρ' ἑαυτῷ καὶ προστάξαντα τὰ δέοντα πρὸς διευκόλυνσιν τῆς ὁδοιπορίας, ἰδίως δὲ τὰ τῆς διαβάσεως τοῦ ποταμοῦ Τακαζέ. Περίεργος δὲ εἶνε ἡ ἀφήγησις τῆς ἐπιπόνου ταύτης ὁδοιπορίας. Ὁ Ἕλλην πρόξενος ἀνεχώρησεν ἐξ Ἀδόβης τὴν 2αν Ἰουλίου συνοδευόμενος ὑπὸ δέκα στρατιωτῶν, οὓς ὁ στρατάρχης (Ράϊ) Ἀλούλης ἔπεμψεν αὐτῷ μεθ' ἑνὸς ὑπασπιστοῦ (Μπιλέτα)· μετὰ δὲ πορείαν 42 ἡμερῶν, καθ' ἣν καὶ ποταμοὺς διεκολύμβησε καὶ ὑπὸ χειμάρρων ἐβράχη, ὑπερέβη δὲ πεζὸς πολλάκις μεγάλα καὶ γιονοσκεπῆ ὄρη, καὶ εἰς αὐτὴν τὴν ἡμίονον δύσβατα, ἀφίκετο τὴν 12[24 Αὐγούστου εἰς Δαβροταβὸρ, τὸ στρατόπεδον τοῦ βασιλέως Ἰωάννου, ὅστις ἀνησυχῶν διὰ τὴν βραδύτητα εἶχε προαπεσταλμένα διάφορα ἀποσπάσματα πρὸς ἀναζήτησιν τοῦ ἐπισήμου ξένου. Ἐν ἀποστάσει 1 καὶ 1[2 ὥρας ἀπὸ τοῦ στρατοπέδου ὁ Ἕλλην ἀπεσταλμένος προϋπηντήθη ὑπὸ σώματος διακοσίων καὶ ἐπέκεινα στρατιωτῶν τῆς βασιλικῆς φρουρᾶς, τῶν πλείστων ἀξιωματικῶν ἐφίππων, οἵτινες ἅμα τῇ ἐμφανίσει αὐτοῦ παραταχθέντες ἐχαιρέτισαν στρατιωτικῶς. Ὁ δὲ διερμηνεὺς καὶ εἰσηγητὴς τῶν ξένων ἐδεξιώσατο αὐτὸν κατ' ἐντολὴν τοῦ βασιλέως, πρὸς ὃν ἔμελλε νὰ ὁδηγήσῃ τὸν ἀπεσταλμένον. Ὅθεν οὗτος ἐνδυθεὶς ἐν ὑπαίθρῳ τὴν προξενικὴν στολὴν καὶ παρακολουθούμενος ὑπὸ τοῦ στρατοῦ, ἀνῆλθε πρὸς τὰ ἀνάκτορα, ὅπου φθάσας περὶ τὴν μεσημβρίαν εἰσήχθη ἀμέσως παρὰ τῷ βασιλεῖ τείνοντι τὴν δεξιὰν, δεχθέντι αὐτὸν φιλοφρονέστατα καὶ ἰδίαν μέριμναν δείξαντι περὶ τῆς ὑγείας τῆς Α. Μ. τοῦ βασιλέως τῶν Ἑλλήνων· μεθ' ὃ ὁ ἀπεσταλμένος προσεκλήθη νὰ καθήσῃ κροτούντων τῶν παρὰ τὴν πύλην τῶν ἀνακτόρων ἑστημένων πυροβόλων Κρούπ, λαφύρων αἰγυπτιακῶν. Μετὰ δέ τινα ὥραν συνομιλίας ὁ ἡμέτερος ἀντιπρόσωπος ὡδηγήθη εἰς τὸ παρὰ τὰ ἀνάκτορα ἑτοιμασθὲν αὐτῷ κατάλυμα, ἔνθα ὑπῆρχεν ἐστρωμένη κλίνη πολυτελὴς μετὰ ταπήτων, μεταξίνων προσκεφαλαίων καὶ κροσσῶν. Ἐν ταύτῳ δὲ ὁ βασιλεὺς ἔπεμψε δῶρον πρὸς τὸν ξένον 5 παχυτάτας ἀγελάδας, 5 ἀρνία, 100 ἄρτους διὰ τοὺς ἀκολούθους αὐτοῦ, 5 ἄρτους δι' αὐτόν, 5 στάμνους ὑδρομέλιτος, 1 λάγηνον βουτύρου, καυσύξυλα, χόρτον, κριθὴν διὰ τὰ ζῶα, κηρία πρὸς φωτισμὸν καὶ ἄλλα δῶρα ἀνταποδοθέντα τὴν ἐπιοῦσαν ὑπὸ τοῦ Ἕλληνος ἀπεσταλμένου διὰ δώρων εὐρωπαϊκῆς τέχνης, δι' ἃ ὁ βασιλεὺς Ἰωάννης ἐδήλωσεν εὐχαριστίας πρός τε τὸν βασιλέα Γεώργιον καὶ τὸ ἑλληνικὸν ἔθνος, ὅπερ εἶπεν ὅτι ἰδιαζόντως τιμᾷ, ὁμολογήσας ὅτι ὑπ' αὐτοῦ ἐδιδάχθησαν οἱ Ἀβυσσίνιοι τὸν χριστιανισμόν. Καὶ καθ' ἑκάστην δὲ ἐπέμποντο ὑπὸ τοῦ βασιλέως ἄφθονα τρόφιμα τῷ προξένῳ. Μετὰ δὲ τὴν πάροδον τῆς ὑετώδους τοῦ φθινοπώρου ὥρας, ὁ βασιλεὺς ὥρισε τῷ κ. Μητσάκῃ ἡμέραν ἀναχωρήσεως, γράψας πρὸς τὸν στρατάρχην Ἀλούλην πρόσταγμα, ἵνα ἀφήσῃ ἐλευθέραν τὴν ἐξαγωγὴν τῶν καπνῶν τῶν ἐν τῇ χώρᾳ Ἑλλήνων.

Καὶ τὴν μὲν 9 Νοεμβρίου ἔδωκε τῷ ἀπεσταλμένῳ διάφορα πολύτιμα δῶρα περιπόμενα τῷ βασιλεῖ Γεωργίῳ μετὰ τοῦ μεγάλου παρασήμου τοῦ Σολομῶντος, ἀπονεμηθέντος ὡσαύτως καὶ εἰς τοὺς ἡμετέρους ὑπουργούς. Καὶ τῷ ἀπεσταλμένῳ δὲ ἐδόθη τὸ μέγα παράσημον τοῦ Σολομῶντος μετὰ μανδύου, βασιλικῆς χλαμύδος, ἀσπίδος ἀργυροκεντήτου, λόγχης, ξίφους χρυσοῦ, χειρίδος ἀργυρᾶς ἐπιχρύσου, περιλαιμίου ἐκ δέρματος λεοπαρδάλεως μελαίνης, ἔτι δὲ καὶ ἡμίονος μετὰ τιγκητικοῦ ἐφιππίου, δύο ἐκλεκτοὶ ἵπποι πολυτελῶς σεσαγμένοι καὶ τέσσαρες ἡμίονοι φορτηγοί. Τὴν δὲ 10ην Νοεμβρίου ἐδωρήθη ὑπὸ τοῦ βασιλέως ἡμίονος καὶ εἰς τὸν καβάσην τοῦ προξένου. Καὶ ὁρισθείσης τούτῳ συνοδίας 120 στρατιωτῶν μέχρι Μασόβης ἐπέκειτο ἡ ἀναχώρησις τοῦ Ἕλληνος ἀπεσταλμένου περὶ τὰ μέσα Νοεμβρίου, ὅτε ἐπεστάλησαν ἡμῖν αἱ ἀνωτέρω εἰδήσεις.

ᾳ Τεράστιον ἀνάπτυξιν ἔλαβεν ἐν ταῖς Ἡνωμέναις Πολιτείαις τὸ ἐμπόριον τῶν ραπτομηχανῶν, εἰς ἃς ἀσχολοῦνται τετρακισχίλιοι καὶ πεντακόσιοι μηχανικοί. Ἡ κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος ἐξαγωγὴ μαρτυρεῖται ἐκ τῶνδε τῶν ἀριθμῶν· εἰς Γερμανίαν ἐστάλησαν μηχαναὶ ἀντὶ 539,000 δολαρίων· εἰς Ἀγγλίαν 465,000 δολαρίων· εἰς Μεξικὸν 153,000· εἰς Αὐστραλίαν 110,000· εἰς Κολουμβίαν 93,000· εἰς Κοῦβαν 66,000· εἰς Γαλλίαν 41,000· εἰς Βενεζουέλαν 30,000· εἰς Βρασιλίαν 21,000· εἰς Ἀργεντινὴν 18,000· εἰς Σκωτίαν 16,000· εἰς Περοῦ 15,000· εἰς τὴν κεντρικὴν Ἀμερικὴν 12,000· εἰς Βέλγιον 10,000· εἰς Νέαν Σκωτίαν 11,000· εἰς Χαβάη 8,000· εἰς Πορτορίκον 9,000· εἰς Κυεβὲκ 7,000· εἰς ἄλλας δέ τινας χώρας 29,000· ἐν συνόλῳ 1,661,000 δολαρίων.

ᾳ Ὅλον τὸ δημόσιον χρέος τῆς Γαλλίας συμποσοῦται εἰς 31 χιλιεκατομμύρια· πρὸς ἀποτίσιν δὲ τῶν τόκων τοῦ ἀπείρου τούτου ποσοῦ ἡ Γαλλία καταβάλλει κατ' ἔτος 1400 ἑκατομμύρια φράγκων!

ᾳ Κατὰ τὸ ἔτος 1879 ἐναυάγησαν 1638 πλοῖα. Ἡ τιμὴ αὐτῶν τε καὶ τῶν φορτίων ἀναβαίνει εἰς 25,000,000 λιρῶν στερλ. ἐξ ὧν 19,230,000 ἦσαν ἰδιοκτησία ἀγγλική. Ἐκ τῶν ναυτῶν καὶ ἐπιβατῶν ἐπνίγησαν 5,000

ᾳ Ἐν ταῖς αἰθούσαις τῆς ἀγγλικῆς ἀριστοκρατίας διαθρυλεῖται τὸ ἑξῆς ἀνέκδοτον. Οἱ δύο υἱοὶ τοῦ πρίγκηπος τῆς Οὐαλλίας Βίκτωρ καὶ Γεώργιος, πελαγοδρομοῦντες ἐπὶ τῆς κορβέτας «Βάκχης», παρετήρησαν, ὅτι οἱ ναῦται εἶχον ἐστιγμένον ἐπὶ τοῦ βραχίονος σταυρὸν ἢ ἄγκυραν ἢ τὰ ἀρχικὰ γράμματα τοῦ ἰδίου ὀνόματος. Τούτους δὲ ἐπιθυμήσαντες νὰ μιμηθῶσι καὶ οἱ δύο πρίγκηπες, ἔστιξαν ἐπὶ τῆς ῥινὸς ἀλλήλων ἄγκυραν! Ἡ βασίλισσα Βικτωρία καὶ οἱ γονεῖς των εἶνε ἀπαρηγόρητοι ἐπὶ τῷ στίγματι, δι' οὗ οἱ νεανίσκοι ἠθέλησαν νὰ καταστήσωσι καὶ ὁρατῶς διαρκῆ τὴν ἀνάμνησιν τοῦ πρώτου αὐτῶν περίπλου τῆς ὑφηλίου.

ᾳ Ἐν Γίλλιγγαμ τοῦ Τσάταμ ἐδόθη τῇ παραμονῇ τοῦ νέου ἔτους χορὸς, οὗ τινος συμμετέσχον 59 γέροντες καὶ γραῖαι, ὧν περ ἀθρόων ἡ ἡλικία συμποσοῦται εἰς 4,259 ἔτη. Ὁ πάντων πρεσβύτατος γεννηθεὶς τῷ 1790, πρῶτος ἐχόρευσεν ἐπιτερπῶς ἅμα καὶ τεχνικῶς μετὰ τῆς συγχορευτρίας του, ἰδούσης καὶ αὐτῆς τὸ φῶς κατὰ τὴν παρελθοῦσαν ἑκατονταετηρίδα. Τῶν ξένων ἡ

ἡλικία κατὰ μέσον ὅρον ἀνέβαινεν εἰς τὸ 72 ἔτος· πάντες δὲ ἐχόρευσαν τοὺς ἐν τῇ νεότητι αὐτῶν συνηθεστέρους χορούς, ὧν οἱ πλεῖστοι παρεδόθησαν ἤδη εἰς τὴν λήθην.

Κατὰ τὸν προσεχῆ Φεβρουάριον γενήσεται ἐν Μαντσέστερ μεγάλη ἐθνικὴ ἐπίδειξις γυναικῶν, αἵτινες θὰ παρακαλέσωσι τὴν κυβέρνησιν ν' ἀποδοθῇ αὐταῖς πρὸ τῶν προσεχῶν κοινοβουλευτικῶν ἐκλογῶν τὸ τῆς ψηφοφορίας δικαίωμα, ὅπως ἀποφαίνωνται καὶ αὐταὶ γνώμην περὶ φορολογίας καὶ ἄλλων σπουδαίων ἐσωτερικῶν ζητημάτων. Τῆς ἐπιδείξεως θὰ συμμετάσχωσι μόνον γυναῖκες.

Ἄγγλος τις λόγιος, ὁ κ. Σκὴτ, λέγει ὅτι εἰς τὸν Πλούταρχον ἀνήκει ἡ τιμὴ, ὅτι πρῶτος ἔκαμε λόγον περὶ πετρελαίου, καὶ ἔδειξε μάλιστα μίαν πηγὴν αὐτοῦ. Τὸ χωρίον, ἐφ' οὗ στηρίζεται, κεῖται ἐν βίῳ Ἀλεξάνδρου (κεφ. νή'), καὶ ἔχει ἐν παραφράσει οὕτως: «Ὁ ἐπὶ τῶν στρωματοφυλάκων τεταγμένος, ἀνὴρ Μακεδὼν, καλούμενος Πρόξενος, σκάπτων διὰ τὴν βασιλικὴν σκηνὴν μέρος τι παρὰ τὸν Ὤξον ποταμὸν, ἀνεκάλυψε πηγὴν ὑγροῦ λιπαροῦ καὶ πιμελώδους· ἐν ᾧ δὲ ἀπηντλεῖτο τὸ πρῶτον φανὲν ὑγρὸν, ἀνέβλυζεν ἤδη καθαρὸν καὶ διαυγὲς ἔλαιον, οὔτε κατὰ τὴν ὀσμὴν οὔτε κατὰ τὴν γεῦσιν διαφέρον ποσῶς τοῦ ἐλαίου, ἀπαράλλακτον δὲ κατὰ τὴν στιλπνότητα καὶ λιπαρότητα, καὶ ταῦτα ἐν ᾧ ἡ χώρα ἐκείνη οὐδ' ἔχει κἂν ἐλαίας». Ὡς ἀληθὴς δ' Ἄγγλος ὁ κ. Σκὴτ τελειώνει τὸ εἰς τὸ *Ἀθήναιον* ἀποσταλὲν περὶ πετρελαίου ἀρθρίδιόν του τοῦτο καὶ μὲ μίαν πρακτικὴν ἰδέαν. «Ἐὰν, λέγει, ὑπῆρχε πετρέλαιον εἰς τὰς ὄχθας τοῦ Ὤξου ἐπὶ Ἀλεξάνδρου, εἶνε πιθανὸν, ὅτι θὰ ὑπάρχῃ ἐκεῖ καὶ τώρα· τοῦτο ἀξίζει τὸν κόπον νὰ ὑπάγῃ τις ἐκεῖ καὶ νὰ ἴδῃ».

Ὁ κ. A. Mezières ἀφορμὴν λαμβάνων ἐκ τοῦ ἀρτίως ἐκδοθέντος ἀξιολόγου συγγράμματος τοῦ κ. Joseph Reinach «Voyage en Orient», ἐδημοσίευσεν ἐν τῷ «Χρόνῳ» τῶν Παρισίων μακρὸν καὶ φιλελληνικώτατον ἄρθρον, οὗτινος τὸ τέλος ἔχει οὕτως· «Οἱ Ἕλληνες πρέπει πρὸ πάντων νὰ προφυλαχθῶσιν ἀπὸ τὸν ἑαυτόν των, ἀπὸ τοὺς πάρα πολὺ ἐπιδεξίους μηχανορράφους τῶν κοινοβουλευτικῶν ῥαδιουργιῶν, ἀπὸ τοὺς ἄνευ ἀσθενῶν ἰατροὺς, ἀπὸ τοὺς ἄνευ πελατείας δικηγόρους, οἵτινες ἀπορροφῶσι παρ' αὐτοῖς πᾶν ὅ,τι παράγεται ἐκ πάσης ἐργασίας, ἀπὸ τοὺς τετρακισχιλίους «πολιτικοὺς», οἵτινες δημηγοροῦσιν εἰς τὰ καφενεῖα τῶν Ἀθηνῶν, ἀνθρώπους πλήρεις βεβαίως νοημοσύνης καὶ ἀξιαγαπήτους ἀλλ' ὅμως φλυάρους ὀλίγον καὶ μεγαλορρήμονας. Κάτωθεν τῶν δῆθεν διεπουσῶν τούτων τάξεων, αἵτινες ὅμως οὐ μόνον δὲν διέπουσι τίποτε, ἀλλὰ καὶ δύνανται νὰ διακυβεύσωσι τὰ πάντα, ὅπως συνέβη πολλάκις εἰς ἄλλας χώρας, ὑπάρχει εὐτυχῶς ἔθνος διδασκόμενον, σκεπτόμενον, ἐργαζόμενον καὶ ἀνατρεφόμενον, ὁριστικῶς δὲ ἡ τελευταία λέξις ἀνήκει βέβαια εἰς τὸ ἔθνος τοῦτο».

Οἱαδήποτε καὶ ἐὰν ᾖ ἡ μορφὴ, ἣν δικαίως ἴσως ἐπέῤῥιψαν εἰς μεταγενεστέρους χρόνους κατὰ τῆς ὀκνηρίας καὶ τῆς πολυτελείας τῶν θρησκευτικῶν ταγμάτων, λέγει ὁ Μακώλαι, οὐδεὶς δύναται ν' ἀμφισβητήσῃ τὴν ἐν ἐποχῇ ἀμαθείας καὶ βιαιοπραγιῶν προκύψασαν ὠφέλειαν ἐκ τῆς ὑπάρξεως ἡσύχων μονῶν καὶ παραδείσων, ἐν οἷς αἱ μὲν εἰρηνικαὶ τέχναι ἀσφαλῶς ἐκαλλιεργοῦντο, οἱ δὲ εὐγενεῖς καὶ θεωρητικοὶ νόες ἠδύναντο νὰ καταφύγωσιν, ἐν οἷς ὁ μὲν ἐκ τῶν ἐκεῖσε μοναζόντων ἀντέγραφε τὴν Αἰνειάδα τοῦ Βιργιλίου, ἐσπούδαζε τὰ συγγράμματα τοῦ Ἀριστοτέλους, ἢ φυσικὴν ἔχων ῥοπὴν πρὸς τὴν καλλιτεχνίαν περιεκόσμει μαρτυρολόγιον δι' εἰκονογραφημάτων, ἢ διὰ τῆς γλυφίδος ἔσαυρόν, ὁ δὲ περὶ τὴν φυσικὴν φιλοσοφίαν ἐκθύμως ἀσχολούμενος ἐξήταζε τὰς ἰδιότητας τῶν φυτῶν καὶ τῶν μετάλλων. Ἐὰν δὲν ὑπῆρχον τῇδε κἀκεῖσε διεσπαρμένα τοιαῦτα ἄσυλα ἐν μέσῳ τῶν καλυβῶν πτωχῶν χωρικῶν καὶ τῶν πύργων κτηνώδους ἀριστοκρατίας, ἡ εὐρωπαϊκὴ κοινωνία ἤθελε καταρτίζεται ἐκ φορτηγῶν μόνον ζώων καὶ αἱμοβόρων θηρίων.

Τὰ δάνεια ἁπάντων τῶν κρατῶν τῆς ὑφηλίου ἀναβαίνουσιν εἰς ἑκατὸν χιλιάδας ἑκατομμυρίων μαρκῶν. Οὐδὲν κράτος ὑπάρχει σήμερον ἀπηλλαγμένον χρεῶν. Τοὺς ἀδροτάτους τῶν τόκων, ἤτοι 10 τ. 100 τελεῖ ἡ Αἴγυπτος, τοὺς δ' ἐλαχίστους, ἤτοι 2 $^3/_4$ τ. 100, ἡ Ὁλλανδία.

Εἷς Ἀναγνώστης.

ΜΙΑ ΣΥΜΒΟΥΛΗ ΚΑΘ' ΕΒΔΟΜΑΔΑ

Τὸ φῶς τὸ ἐλάχιστα καταπονοῦν τοὺς ὀφθαλμοὺς εἶνε τὸ παραγόμενον ἐκ τῆς καύσεως λιπαρῶν οὐσιῶν οἷον ἐλαίου, κηροῦ κλπ. Τὸ φῶς δὲ τοῦτο περιέχει κατὰ τὸ ἥμισυ ἀκτῖνας κιτρίνας, αἵτινες εἶνε αἱ ἐλάχιστα βλαβεραὶ εἰς τοὺς ὀφθαλμούς. Ἀλλ' ὅμως ἡ φλὸξ τῆς λαμπάδος εἶνε ἄστατος καὶ εὐκίνητος, παράγουσα φῶς ἀσθενές, τούτου δ' ἕνεκα δὲν εἶνε καὶ πολὺ κατάλληλος εἰς τοὺς μελετῶντας ἢ ὁπωσδήποτε ἐργαζομένους. Τὸ κάλλιστον φῶς εἶνε τὸ παραγόμενον ἐκ τοῦ ἄγνοῦ ἐλαίου· τὸ δὲ πετρέλαιον καὶ τὸ φωταέριον καταπονοῦσι τοὺς ὀφθαλμοὺς, διότι τὸ φῶς αὐτῶν ἔχει πλείστας ὅσας ἐρυθρὰς ἀκτῖνας ἀναπτυσσούσας μεγάλην θερμότητα ἀφανίζουσαν τὸν βολβὸν τοῦ ὀφθαλμοῦ. Ἔτι δὲ καταστρεπτικώτερον εἶνε τὸ ἠλεκτρικὸν φῶς, ἀποτυφλῶσαν πολλοὺς ἐργάτας ὑπ' αὐτὸ ἐργαζομένους ἐν νυκτεριναῖς ἐργασίαις.

ΑΘΗΝΗΣΙ—ΤΥΠΟΙΣ ΚΕΡΙΝΝΗΣ, ΟΔΟΣ ΜΙΛΤΙΑΔΟΥ ΚΑΙ ΝΙΚΙΟΥ, 15